

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน
ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5

ปริญญาโท

ของ

โกวิทย์ กันยาวุฒิกุล

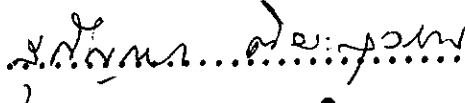
- 5 ต.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กันยายน 2533

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

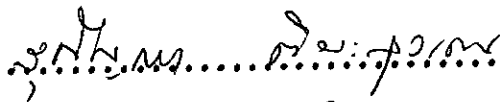
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบไล่ที่พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

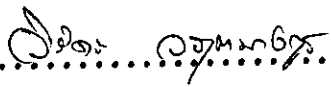
 ..... ประธาน
(ผศ. สุกัญญา ทิยะสุวรรณ)

 ..... กรรมการ
(ผศ. ดร. พิศิต ทองชั้น)

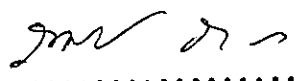
คณะกรรมการสอบ

 ..... ประธาน
(ผศ. สุกัญญา ทิยะสุวรรณ)

 ..... กรรมการ
(ผศ. ดร. พิศิต ทองชั้น)

 ..... กรรมการ
(รศ. ดร. วิจิตร วรอุบายกูร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่.....14.....เดือน ..กันยายน..... พ.ศ. ..2533.....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาพันธบัตรนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกัญญา
ดิยะสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น และรองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร
วรุตบางกูร ประธานกรรมการ กรรมการและกรรมการควบคุมปริญญาพันธบัตร ซึ่งได้ให้
คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ แก้ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดโดยตลอด จนทำให้ปริญญาพันธ
บัตรนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5
ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม ขอขอบคุณอาจารย์ประจักษ์ อินจันทร์
อาจารย์ธีรเดช แก้วมังกร และอาจารย์อนันต์ อุทัยเสรี ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ
ในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณอัญชัน กันยาวุฑิกุล เด็กชายปณัฐ
กันยาวุฑิกุล ที่ให้การสนับสนุนการหาวิทยานิพนธ์อยู่เบื้องหลัง

คุณค่าประโยชน์ที่มีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์
และสถาบันที่เคยสอนทุกแห่ง ที่มีพระคุณยิ่งในการปลูกฝังส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัย
ตลอดมา

โกวิทย์ กันยาวุฑิกุล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	กมิตหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชน	7
	วัตถุประสงค์และนโยบายการจัดการศึกษาเอกชน	8
	ลักษณะของโรงเรียนเอกชน	9
	งานการศึกษาเอกชนอำเภอ	10
	บทบาทศึกษานิเทศก์อำเภอที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน	12
	งานบริหารโรงเรียนเอกชน	15
	งานบริหารด้านวิชาการ	15
	งานบริหารด้านบุคลากร	21
	งานบริหารด้านธุรการและการเงิน	23
	งานบริหารด้านกิจการนักเรียน	26
	งานบริหารด้านอาคารสถานที่	29
	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	32
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
	งานวิจัยในประเทศ	37
	งานวิจัยต่างประเทศ	44
	สมมติฐานในการค้นคว้า	46

3	วิธีดำเนินการค้นหา	47
	กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
	การสร้างแบบสอบถาม	50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
	วิธีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	ตอนที่ 1 ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ ศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับงาน ทั้ง 6 ด้าน	56
	ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการ ดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5	84
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอกับ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีบทบาทที่เป็นจริงของ ศึกษาธิการอำเภอ ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน	93

ตอนที่ 4	เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้นักวิชาการอำเภอ ผู้จัดการและครูใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบอย่างอิสระ ..	110
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	114
	สมมติฐานการค้นคว้า	114
	วิธีดำเนินการค้นคว้า	115
	การวิเคราะห์ข้อมูล	115
	สรุปผลการวิจัย	116
	อภิปรายผล	118
	ข้อเสนอแนะทั่วไป	124
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	126
บรรณานุกรม		128
ภาคผนวก		133
ประวัติของผู้วิจัย		155

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แยกรายละเอียดตามจังหวัด
ในเขตการศึกษา 5 48
- 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาท
ที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการ
ควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะ
ของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงาน
6 ด้าน 57
- 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาท
ที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการ
ควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะ
ของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงานบริหาร
ด้านวิชาการ 59
- 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาท
ที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการ
ควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะ
ของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงานบริหาร
ด้านบุคลากร 63
- 5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาท
ที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการ
ควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะ
ของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงานบริหาร
ด้านธุรการและการเงิน 67

6	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงานบริหารด้านกิจการนักเรียน	72
7	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงานบริหารด้านอาคารสถานที่	76
8	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	80
9	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเป็นรายด้าน ในงานทั้ง 6 ด้าน	85
10	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงานบริหาร 6 ด้าน	88

16	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ในงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นรายข้อ	107
17	ค่าความถี่และร้อยละจากข้อเสนอของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนที่มีต่องานบริหารทั้ง 6 ด้าน	110

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 สายการบังคับบัญชาและการประสานงานของงานการศึกษา
เอกชนอำเภอ 11

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นราชการส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัด
กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
ในเขตอำเภอ โดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็นหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อช่วยเหลือนายอำเภอ
เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมของอำเภอ (คุษฎี วงศ์ศศิธร. 2529 : 2)

ก่อน พ.ศ. 2509 ศึกษาธิการอำเภอ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการจัดการศึกษา
ระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ครั้นเมื่อ พ.ศ. 2509 การจัดการศึกษา
ภาคบังคับได้ออนไปอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และอยู่ในความควบคุมดูแลของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด จนกระทั่ง พ.ศ. 2523 การศึกษาภาคบังคับระดับประถมศึกษา
จึงได้ออนกลับมาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามเดิม โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งกรมใหม่
คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และในระดับอำเภอจัดให้มีสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอเป็นผู้ควบคุมดูแลโรงเรียนประถมศึกษาของอำเภอ ทั้งนี้
ศึกษาธิการอำเภอซึ่ง เคยควบคุมดูแลโรงเรียนประถมศึกษาของอำเภอ จึงหมดหน้าที่ไป
แต่ศึกษาธิการอำเภอยังควบคุมดูแลในเรื่องงานธุรการและการเงินของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ซึ่งสังกัดกรมสามัญศึกษา

งานจัดการศึกษาให้กับประชาชนของชาติตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษานั้น
กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และได้พยายามจัดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
เพราะถือว่าการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน เนื่องจากรัฐบาลมีงบประมาณจำกัด
จึงให้โอกาสแก่เอกชนหรือมูลนิธิที่มีความสามารถมาช่วยจัดการศึกษาคด้วย เพื่อเป็นการ
แบ่งเบาภาระจากรัฐบาลอีกส่วนหนึ่ง โรงเรียนที่เอกชนและมูลนิธิจัดนี้เรียกว่าโรงเรียน
เอกชน มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอนุปริญาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแล
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แต่สถานศึกษาเอกชนที่เปิดสอนระดับ
อุดมศึกษาขึ้นไปนั้น อยู่ในความควบคุมดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นกรมที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ที่สังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ดูแลโรงเรียนเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
โรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้ควบคุม
ดูแลเอง แต่โรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนได้มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ควบคุมดูแล ดังนั้นศึกษาธิการจังหวัด
และศึกษาธิการอำเภอในฐานะตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มอบให้เป็น
ผู้ควบคุมดูแลแทน

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 687/2519 ได้กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอ
เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตอำเภอ ดูแลการปฏิบัติราชการทั้งราชการ สังกัด
ส่วนภูมิภาคและราชการ สังกัดส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ในเขตอำเภอนั้น (สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 17) และยังได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ดูแลโรงเรียนเอกชน ตามมาตรา 6
แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ฉบับปัจจุบันนี้ งานหลักที่สำคัญของ
โรงเรียนที่ศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวข้องมากที่สุด คือ งานส่งเสริมการบริหารการศึกษา
ทุกด้าน โดยศึกษาธิการอำเภอรับผิดชอบโรงเรียนเอกชนเฉพาะช่วยงานการศึกษา
แบบกว้าง ๆ เท่านั้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมิได้กำหนดรูปแบบไว้ชัดเจนเหมือนงานของ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดังที่ สมุห มานพบุณย (2524 : 2) ได้กล่าวว่า
ปัญหาที่ศึกษาธิการอำเภอประสบอย่างมากคือ ความไม่แน่ใจในบทบาทของตนเองในการ
บริหารการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนว่ามีขอบเขตมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะ
กฎหมายก็ดี ระเบียบแบบแผน และแนวทางปฏิบัติ ส่วนมากเขียนไว้อย่างกว้าง ๆ
ศึกษาธิการอำเภอแต่ละอำเภอมักปฏิบัติงานไปตามความรู้ หรือความเข้าใจของตนเอง
ต่างคนต่างดำเนินการกันเอง โดยยึดระเบียบเป็นหลัก และมิได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ครบถ้วน
ตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนที่ศึกษาธิการอำเภอเป็น
ผู้บริหารที่ใกล้ชิดมากที่สุด

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากได้แก่ โรงเรียนสอนไม่ตรงตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การจ้างครูที่มีวุฒิค่า การให้เงินเดือนไม่เต็มตามวุฒิ การเก็บเงินเกินเป้าเมื่อผู้ปกครองนำบุตรหลานไปเข้าโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนส่วนมากมีความรู้ในการจัดการและการบริหารงานโรงเรียนน้อย ปัญหาเหล่านี้ยังเป็นปัญหาซึ่งศึกษาธิการอำเภอจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับควบคุมดูแล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าศึกษาธิการอำเภอควรจะมีบทบาทในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน อย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงบทบาทของศึกษาธิการอำเภอให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสายสามัญ เขตการศึกษา 5 ตามภาระงานบริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารด้านอาคารสถานที่ และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอ ตามภาระงานบริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ศึกษาธิการอำเภอ ได้มองเห็นภาระงานด้านการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนชัดเจนขึ้น และสามารถปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 5 ที่มีต่อภาระงานบริหารโรงเรียนทั้งหกด้าน คือ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารด้านอาคารสถานที่ และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 จำนวน 279 คน เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ 46 คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 233 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 41 คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 144 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 185 คน

4. ตัวแปรที่จะศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 ศึกษานิเทศก์อำเภอ

4.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในภาระงานบริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

4.2.1 งานบริหารด้านวิชาการ

4.2.2 งานบริหารด้านบุคลากร

4.2.3 งานบริหารด้านธุรการและการเงิน

4.2.4 งานบริหารด้านกิจการนักเรียน

4.2.5 งานบริหารด้านอาคารสถานที่

4.2.6 งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

นियามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทศึกษานิเทศการอำเภอ หมายถึง หน้าที่ของศึกษานิเทศการอำเภอที่จะต้องปฏิบัติเพื่อความคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียน ในงานทั้ง 6 ด้าน คือ

1.1 งานบริหารด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน และรักษามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนให้อยู่ในระดับเดียวกัน รวมทั้งการนิเทศการศึกษา

1.2 งานบริหารด้านบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชน เช่น ดำเนินการบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารและครู ดำเนินงานเกี่ยวกับการรักษาวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ จัดอบรมสัมมนา และดูแลการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครู

1.3 งานบริหารด้านธุรการและการเงิน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านธุรการและการเงิน เช่น การเบิกจ่ายเงินอุดหนุน เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน แนะนำการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ทางการเงินและพัสดุโรงเรียน ติดตามการใช้เงินของโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบ เป็นต้น

1.4 งานบริหารด้านกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน ในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น การส่งเสริมกีฬา สันทนาการ คณิตรี กิจกรรมลูกเสือและยุวกาชาด รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการศึกษา

1.5 งานบริหารด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมดูแลอาคารและสถานที่ของโรงเรียนเอกชน ให้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามที่กระทรวงศึกษานิเทศการกำหนด เช่น การพิจารณาการขออนุญาตจัดตั้งและขยายต่อเติมอาคารของโรงเรียน รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนการจัดอาคารสถานที่ให้เกิดความสวยงาม

1.6 งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์ การสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน การร่วมงานกับชุมชน และความสามารถในการชักนำให้ชุมชนและหน่วยงานอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของอำเภอ ของโรงเรียนและท้องถิ่น

2. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติจริง ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

3. บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง บทบาทที่ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนคาดหวังว่าศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะปฏิบัติในการบริหารงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน

4. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนวิชาสามัญ ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แก่นักเรียนทุกยลักรวมกันเกิน 7 คนขึ้นไป

5. ผู้บริหารโรงเรียนในการวิจัยนี้ หมายถึง ผู้จัดการและครูใหญ่เท่านั้น

6. ศึกษานิเทศก์อำเภอ หมายถึง ผู้แทนกระทรวงที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในเขตอำเภอ เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาทุกระดับและช่วยเหลือนายอำเภอปฏิบัติราชการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษานิเทศก์

7. ทัศนะ หมายถึง ความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อโรงเรียนเอกชน

8. เขตการศึกษา 5 หมายถึง ท้องที่ซึ่งกระทรวงศึกษานิเทศก์ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกา แบ่งออกเป็นเขต เพื่อประโยชน์ในการบริหารการศึกษา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ จำนวน 6 จังหวัด คือ ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และสมุทรสงคราม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการศึกษาเอกชน

เอกชนได้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษานับตั้งแต่สมัยสุโขทัย ซึ่งใช้ วัด วัง และบ้าน เป็นสถานศึกษา โดยมีพระภิกษุหรือเจ้านายในราชตระกูลเป็นผู้สอน ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแห่งกรุงศรีอยุธยา ได้มีคณะมิชชันนารีนิกายโรมันคาทอลิกชาวฝรั่งเศสที่ได้รับพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้น เพื่อเผยแพร่ศาสนา รวมทั้งให้การศึกษแก่ประชาชนชาวไทยที่กรุงศรีอยุธยา นับว่าเป็นการจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์เป็นครั้งแรก โรงเรียนนี้เรียกกันโดยทั่วไปว่า โรงเรียนสามเณร

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้มีคณะมิชชันนารีชาวอเมริกันเข้ามาเผยแพร่ศาสนาอีกครั้งหนึ่ง ทำให้การดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์กลับเฟื่องฟูขึ้นอีก หลังจากที่ได้ขบเขาไปเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยา ในระยะนี้ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กชาย เด็กหญิงขึ้นโดยคณะมิชชันนารี เรียกกันว่าโรงเรียนเซนต์ค็ทส์

ในปี พ.ศ. 2452 ต้นรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โรงเรียนเซนต์ค็ทส์ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนบุคคล และอยู่ในความควบคุมดูแลตรวจการของกระทรวงธรรมการ ในปี พ.ศ. 2461 ปริมาณงานของโรงเรียนเอกชนเพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับแรกขึ้น และเปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนบุคคลเป็นโรงเรียนราษฎร์ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์หลายฉบับ

จำนวนโรงเรียนเอกชนได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นตามลำดับ ฉะนั้นในปี พ.ศ. 2515 จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขึ้น เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการโรงเรียนเอกชนให้ได้มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

วัตถุประสงค์และนโยบายการจัดการศึกษาเอกชน

การจัดการศึกษาเอกชนซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิหรือเอกชนนั้น ยึดแผนพัฒนาการศึกษา (สาขาศึกษาเอกชน) ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นหลัก ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 นั้น ได้กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายในการจัดการศึกษาเอกชนไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาเอกชน ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความองงามทางศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม มีทักษะ เจตคติ กิจนิสัย และให้มีสุขภาพอนามัยตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเน้นความขยัน ประหยัด นิยมไทย และการประกอบอาชีพ
2. เร่งรัดพัฒนาการบริหาร ควบคุมสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาของเอกชน ให้มีคุณภาพ และให้ความมั่นคงแก่ครูในโรงเรียนเอกชน
3. ส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยเฉพาะชั้นอนุบาล และอาชีวศึกษา การส่งเสริมการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นโยบาย

1. เร่งปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน
2. ให้มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
3. เร่งรัดพัฒนาโรงเรียนเอกชนที่เกินนโยบายพิเศษ
4. ควบคุมโรงเรียนเอกชนให้ดำเนินการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ
5. เร่งรัดพัฒนาบุคลากร
6. เร่งรัดการส่งเสริมวิหะฐานะของโรงเรียนเอกชน

7. คุ้มครองให้ครูโรงเรียนเอกชนได้รับความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพ
8. ให้การอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนเอกชน
9. เร่งรัดปรับปรุงนิเทศการศึกษาในโรงเรียนเอกชน
10. ส่งเสริมงานด้านการวางแผนและการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเอกชน และการนำผลการวิจัยมาใช้ให้บังเกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
11. ขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกระดับ
12. สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาชั้นอนุบาล การอาชีวศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2529 : 60)

ลักษณะของโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชนได้แบ่งเบาภาระด้านการจัดการศึกษาของรัฐมิใช่น้อย ลำพังแต่รัฐบาลฝ่ายเดียวไม่สามารถจัดการศึกษาได้ทั่วถึง เพราะมีงบประมาณจำกัด รัฐบาลจึงให้โอกาสแก่เอกชนหรือมูลนิธิที่มีความสามารถ เข้ามาช่วยจัดการศึกษาอีกส่วนหนึ่ง ดังนั้นการจัดการศึกษาโดยเอกชนจึงได้เพิ่มปริมาณมากขึ้นทุกปี ทั้งนี้เพราะรัฐบาลเปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินการ

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 ได้กำหนดลักษณะและ การจัดตั้งโรงเรียนเอกชนไว้ในหมวด 2 มาตรา 15 ดังนี้

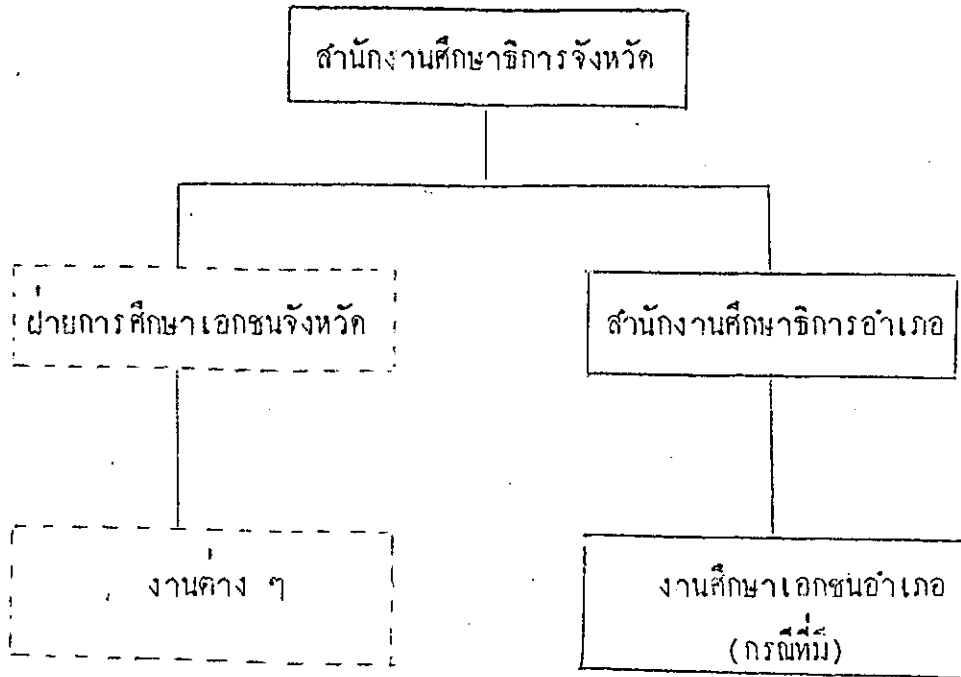
1. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน
2. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. โรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย หรือจิตใจที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้ หรือผู้เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

โรงเรียนแต่ละลักษณะแบ่งออกเป็นประเภทใด ลักษณะใด ให้เป็นไปตาม
รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน.
2525 : 5)

โรงเรียนเอกชนนี้ รัฐมนตรีอาจจำกัดจำนวนโรงเรียนลักษณะใด ประเภทใด
หรือระดับใด ในท้องที่ใดเป็นจำนวนเท่าใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
และเพื่อประโยชน์แก่การจัดตั้งควบคุมและส่งเสริมโรงเรียนให้รัฐบาลวางระเบียบเป็น
หลักในการปฏิบัติ

งานการศึกษาเอกชนอำเภอ

งานการศึกษาเอกชนของอำเภอ เป็นงานที่ปฏิบัติตามกรอบงานของงานการศึกษา
เอกชนจังหวัด ซึ่งอำเภอที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำ เนื่องจากบุคลากรในส่วนงานนี้ต้อง
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่อำเภอ จึงมอบหมายให้อยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชาของ
ศึกษาธิการอำเภอ อำเภอใดจะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานหรือไม่ จำนวนเท่าใดให้ขึ้นอยู่กับ
ปริมาณงานเกี่ยวกับการศึกษาเอกชนภายในอำเภอนั้น ๆ

ภาพประกอบ 1 สายการบังคับบัญชาและการประสานงานของงานการศึกษาเอกชนอำเภอ

หมายเหตุ   _____ การปกครองบังคับบัญชา
                   - - - - - การประสานงานให้คำปรึกษา หรือนิเทศแนะนำ

(หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 16)

บทบาทศึกษานิเทศก์อำเภอที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน

ศึกษานิเทศก์อำเภอในฐานะผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ นอกจากจะมีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยตรงแล้วในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (2525 : 3) มาตรา 6 ได้ระบุไว้ว่าให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษานิเทศก์ มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อควบคุมดูแลส่งเสริมโรงเรียนเอกชนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามประกาศกระทรวงศึกษานิเทศก์ เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ประกาศ ณ วันที่ 24 พฤษภาคม 2527 (ประกาศกระทรวงศึกษานิเทศก์ ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2527 : 2) ข้อ 18 ระบุให้ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมดูแลโรงเรียนเอกชนทุกประเภทในเขตอำเภอ ในเวลาราชการเกี่ยวกับงานบริหาร ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งได้แก่ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารด้านอาคารสถานที่ และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ (2527 : 58 - 70) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ศึกษานิเทศก์อำเภอไว้ในคู่มือปฏิบัติงานบทบาทอำนาจหน้าที่ตามโครงสร้างใหม่ไว้ดังนี้

1. การจัดตั้งโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา
  - 1.1 ระดับก่อนประถมศึกษา
  - 1.2 ระดับประถมศึกษา
  - 1.3 ระดับมัธยมศึกษา
2. การจัดตั้งโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา ปวช., ปวท., ปวส. หลักสูตรของกระทรวงศึกษานิเทศก์
3. การจัดตั้งโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษาหลักสูตรของโรงเรียน

4. การโอนโรงเรียน
5. การโอนโรงเรียนกรณีผู้รับใบอนุญาตเดิมถึงแก่กรรม
6. การขอเลิกดำเนินการของโรงเรียน
7. การขอเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
  - 7.1 การขอเพิ่มหรือลดอาคารเรียน
  - 7.2 การขอเพิ่มหรือลดห้องเรียน
  - 7.3 การขอเพิ่มหรือลดชั้นเรียน
  - 7.4 การขอเพิ่มหรือลดเนื้อที่ที่ดิน
  - 7.5 การขอเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมการเรียน
  - 7.6 การขอเพิ่มหรือลดหลักสูตร
  - 7.7 การขอหยุดทำการสอนชั่วคราว
  - 7.8 การขอรับรองวิทยฐานะ
8. การขออนุญาตเป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชน
9. การขออนุญาตเป็นผู้จัดการโรงเรียนเอกชน
10. การขออนุญาตให้เป็นผู้ช่วยผู้จัดการและผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนเอกชน
11. การขออนุญาตให้เป็นผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนเอกชน
12. การขออนุญาตให้เป็นผู้ช่วยครูโรงเรียนเอกชน
13. การถอนผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และครูโรงเรียน
เอกชน
14. การขออนุญาตเพิ่มวุฒิ
15. การขออนุญาตเปลี่ยนค่าน้ำหน้าชื่อ และชื่อสกุล
16. การจัดทำใบแทน ร 8 ข.
17. การผ่อนผันรับครูหญิงหรือครูชาย
18. การขอยกเว้นการเกณฑ์ทหารให้แก่ครูโรงเรียนเอกชน

19. การขอผ่อนผันการ เกณฑ์ทหารนักเรียน
20. การส่งรายงานประจำเดือนของโรงเรียน
21. การขอเปลี่ยนวันหยุดประจำสัปดาห์
22. การส่งเสริมกองทุนสงเคราะห์โรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุน
23. การส่งเสริมกองทุนสงเคราะห์โรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน
24. การส่งเงินสมทบเพิ่มหรือค่าปรับ
25. การขอลอนเงินทุนเลี้ยงชีพ
26. การส่งใบเบิกเงินอุดหนุนประจำเดือน
27. การ เบิกค่ารักษาพยาบาล
28. การ เบิกเงินช่วยการศึกษาบุตร

ดังที่กล่าวมาแล้ว โรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้ที่คอยควบคุมดูแล ส่วนโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กระจายอำนาจ โดยมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด นายอำเภอ และศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้คอยควบคุมดูแล รุ่ง แก้วแดง (2531 : 3) ได้กล่าวว่าการที่จะบริหารโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพคือ โรงเรียนที่มีการบริหารอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีเรื่องที่ต้องเน้นอยู่ 2 เรื่อง

1. เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของงานในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องกำหนดงานให้ชัดเจน และกำหนดลำดับความสำคัญของงาน เช่น กำหนดงานโรงเรียนไว้ 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน เมื่อกำหนดงานแล้วจะต้องกำหนดลำดับความสำคัญของงานว่าทำงานอะไรเป็นสิ่งแรก และทำโดยสม่ำเสมอ ซึ่งถือเป็นจุดเน้นของโรงเรียน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เป็นอันดับแรก รองลงมาคืองานกิจการนักเรียน หรือจะเรียกว่าเป็นงานส่งเสริมการเรียนการสอนก็ได้ นอกจากนั้นผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับงานบุคลากรด้วย

เมื่อกำหนดลำดับความสำคัญของงานแล้ว จะต้องร่วมมือกันดำเนินงานระหว่างผู้บริหารและครู โดยกำหนดโครงการที่โรงเรียนจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานต่อไป การกำหนดโครงการควรกำหนดให้เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กไม่ควรมียโครงการมากนัก เพราะการกำหนดโครงการแต่ไม่มีการปฏิบัติจะไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด

2. เรื่องกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจะต้องกำหนดหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคนให้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรแต่ละคนได้ปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนไม่ก้าวท่างกัน ทั้งนี้ควรกำหนดหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ครู ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธุรการ นักการภารโรง ให้ชัดเจน สำหรับงานของครูต้องเน้นให้เห็นว่างานหลักของครูคือการเรียนการสอน ครูทุกคนต้องทำหน้าที่หลักโดยการจัดการเรียนการสอน ส่วนเวลาที่เหลือนั้นจะมีงานอื่นเพิ่มเติมก็ได้ แต่ต้องกำหนดให้ชัดเจนเช่นเดียวกัน สำหรับบุคลากรอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ นักการภารโรง จะต้องกำหนดหน้าที่ให้เหมาะสมสามารถตรวจสอบได้ด้วย

เนื่องจากโรงเรียนเอกชนเป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการศึกษาของชาติส่วนหนึ่ง ซึ่งแต่ละโรงเรียนก็ดำเนินกิจการของตนเอง ตามความรู้ความสามารถของผู้บริหารแต่ละโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวมาตรฐานเดียวกัน ศึกษาธิการอำเภอจึงต้องเข้าไปควบคุมดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลอยู่เป็นประจำในงานทุกด้านเท่าที่ระเบียบกำหนดให้

งานบริหารโรงเรียนเอกชน

1. งานบริหารด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการมีดังนี้ คือ
หลักสูตรการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน

การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐาน โรงเรียน และการตรวจเยี่ยมนิเทศการศึกษา (เอกวิทย์ ๗ ๓๑๖ : ๑๑๓) งานดังกล่าวมีขอบเขตกว้างขวาง จึงเป็นการยากที่จะให้โรงเรียนดำเนินการตามลำพัง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบังเกิดผลดี มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือ สนับสนุน หากมีปัญหาใด ๆ ศึกษานิเทศก์อำเภอต้องหาทางช่วยแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ภิญโญ สาธร (๒๕๑๖ : ๒๕๒) ได้กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ความจริงผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคนควรจะได้รับนิยตชอบเป็นผู้นำของครูในคณาวิชากรเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในคณาวิชากร ครูใหญ่เป็นผู้นำคณาวิชากรโดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในคณาวิชากรสอน

ในการบริหารคณาวิชากรนั้น ครูใหญ่หรือผู้บริหารการศึกษาโดยทั่วไปควรจะกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน ความเป็นผู้นำของผู้บริหารการศึกษาอยู่ที่ความสามารถที่จะใช้คนอื่นให้ทำงาน โดยไม่ต้องใช้วิธีบีบบังคับ หรือขู่เข็ญ แต่อยู่ที่เทคนิคในการกระตุ้นเตือนให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนของนักเรียนทุกคนขยันขันแข็งทำงานอย่างเต็มใจและออกทน อย่างไรก็ตาม ครูใหญ่หรือผู้บริหารการศึกษาทุกคนพึงระลึกเสมอว่า ตนนั้นไม่ใช่ครูของครู และไม่รอมรคณาวิชากรไปเสียทั้งหมดทุกสาขา การบริหารคณาวิชากรจึงอาศัยเทคนิคในการรู้จักใช้คนมากกว่าการสอนคนอื่นว่าเขาควรทำอย่างไร ความจริงการที่ครูจะทำอย่างไรเป็นหน้าที่ของครู มิใช่หน้าที่ของผู้บริหาร ผู้บริหารเพียงแต่ดูแลให้ครูทำงานให้ดีที่สุดและใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่เท่านั้น

วิจิตร วรุตบางกูร (2520 : 32) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญอันดับแรกที่ผู้บริหารโรงเรียนควรจะคำนึง เพราะหน้าที่ของโรงเรียนก็คือการให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ การบริหารทางวิชาการนี้อาจจะประมวลออกมาเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหาร
2. หลักสูตร และประมวลการสอน
3. ตารางสอน
4. อุปกรณ์การศึกษา
5. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
6. การจัดแบ่งหมู่นักเรียน
7. การนิเทศการศึกษา
8. การจัดห้องสมุด
9. การวัดผลและการประเมินผล

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529 : 105 - 109) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

1. งานเกี่ยวกับตัวครูและระบบนิเทศการศึกษา
2. งานเกี่ยวกับตัวนักเรียน
3. งานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและจัดโปรแกรมการเรียนการสอน
4. งานเกี่ยวกับการจัดทำโครงการสอนและจัดทำตารางสอน
5. งานด้านการจัดหาเครื่องอุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. งานการเลือกแบบเรียนและการส่งเสริมการผลิตเอกสารต่าง ๆ
7. งานด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ

กิติมา ปรีดีคิลก (2532 : 74) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งอันหนึ่งของการบริหารการศึกษา หรือการบริหารโรงเรียน เพราะวิชาการ เป็นเป้าหมายอันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยตรง การบริหารวิชาการ จึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเพื่อดำเนินการและ พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนก็คือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียน ในการปฏิบัติงานผู้บริหารมีงานหลายด้าน จึงจำเป็นต้องมีผู้ช่วยทางวิชาการดำเนินการ โดยมีหัวหน้าหมวด หัวหน้าฝ่าย และครูเป็นสายการบังคับบัญชา

ความสำคัญของงานวิชาการดังกล่าว ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบพอสมควร มีการร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้เกี่ยวข้อง การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ เริ่มสร้างสรรคงานวิชาการ ให้ขวัญ และกำลังใจในการทำงาน มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ชั้นของการบริหารงานวิชาการควรจะเป็นระบบ มีการวางแผนก่อนเริ่มดำเนินงาน เป็นการกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติ จิตบุคลากร และแผนการปฏิบัติงาน มีชั้นดำเนินงานที่ผู้บริหาร จำเป็นจะต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดทั้งงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหากิจกรรมเสริมหลักสูตร และเกี่ยวกับงานบริการต่าง ๆ ในขั้นสุดท้ายจะเป็นขั้นที่มีการควบคุมส่งเสริมและพัฒนางาน ด้านวิชาการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น จุดสำคัญของการพัฒนาคือทำให้เสรีภาพทางวิชาการ และจิตบรรยากาศทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

สำหรับงานวิชาการในสถานศึกษา หรือในโรงเรียนมีขอบข่ายกว้างขวางมาก แบ่งออกเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ได้ 6 เรื่อง คือ แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ เรื่องเกี่ยวกับ หลักสูตรและการสอน ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตร โครงการสอน และบันทึกการสอน เรื่องการจัดกาเรียนการสอน ประกอบด้วยเรื่องของแผนการสอน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดแบบเรียน และการจัดห้องสมุด เรื่องสื่อการสอน เรื่องการปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่ การนิเทศ การสอนและฝึกอบรม เรื่องสุดท้ายได้แก่ การวัดผลและประเมินผล

อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารพึงระลึกร่างงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือโรงเรียนหน่วยงานตั้งอยู่เพื่องานวิชาการโดยตรง ส่วนงานด้านอื่น ๆ จะเป็นตัวช่วยเสริมและส่งให้งานวิชาการสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ โดยยึดพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนเอกชน ว่าด้วยหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเอกชนไว้ดังนี้

1. เพื่อเตรียมพร้อมนักเรียนอายุ 3 - 5 ปี
2. เพื่อให้การเตรียมความพร้อม ต้องจัดให้บูรณาการเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
3. เพื่อให้การพัฒนาการเตรียมความพร้อมนักเรียนได้รับการดูแลจากบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และผ่านการอบรมมาโดยเฉพาะ
4. เพื่อพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ คู่มือครู สื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2531)

สำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนไว้คือ โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษาและหลักสูตรมัธยมศึกษา (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พ.ศ. 2528)

จากหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้กำหนดจุดหมาย ให้เกิดผลแก่ผู้เรียน คือ มีคุณสมบัติที่ตองการเน้น ได้แก่ ความเสียสละ ความมีวิงัย ความขยันหมั่นเพียร การคิดเป็น ความมีชั้นดีธรรม ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการอยู่ร่วมกับ

ผู้อื่นได้ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีชีวิตที่สงบสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ (หลักสูตรประถมศึกษา 2521)

จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ได้กำหนดจุดหมายให้เกิดผลแก่ผู้เรียนคือ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนตามความถนัด มีนิสัยใฝ่หาความรู้ มีทัศนคติต่ออาชีพ มีความซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่ มีความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต มีสุขภาพดี มีความรักท้องถิ่น มีความเป็นไทย และมีความเข้าใจอันดีต่อมนุษยชาติ (หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521)

จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ได้กำหนดจุดหมายให้เกิดผลแก่ผู้เรียนคือ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรม การคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น การมีทักษะในวิชาชีพ การเห็นคุณค่าทางวิชาการ การเคารพสิทธิของผู้อื่น การสำนึกในความเป็นไทย และการเข้าใจปัญหา การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524)

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาเอกชน ได้มาตรฐานตามที่ต้องการ ศึกษาธิการอำเภอต้องมีบทบาทในการนิเทศการศึกษาโรงเรียนเอกชนเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานด้านวิชาการ โดยมีการติดตามผลการทดสอบ การวัดผล และการประเมินผล การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจราชการและการรายงานผลการดำเนินงาน พ.ศ. 2530)

จึงกล่าวได้ว่า บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการบริหารงานด้านวิชาการ เป็นการสนับสนุนการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนให้มีมาตรฐานการศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการต้องการ เป็นไปตามนโยบาย หลักสูตร การวัดผล ประเมินผล ซึ่งศึกษาธิการอำเภอ ต้องมีการนิเทศการศึกษาควบคู่ไปคว้งงานสนับสนุน ส่งเสริม ด้านวิชาการของโรงเรียนเอกชนจึงจะประสบความสำเร็จด้วยดี

2. งานบริหารงานบุคคลากร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้คนให้ทำงานให้ได้ผลดีที่สุดภายในเวลาอันสั้นที่สุด สิ้นเปลืองเงินทองและวัสดุอันน้อยที่สุด ในขณะที่เกี่ยวกับคนที่เราใช้นั้นก็มีความสุข มีความพอใจที่จะให้ผู้บริหารใช้ พยายามที่จะทำงานตามที่ผู้บริหารต้องการ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการบริหารต่าง ๆ ของฝ่ายผู้ให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดี และเกิดประโยชน์สอดคล้องตามความมุ่งหมายของการศึกษา โดยอาศัยเทคนิคในการคัดเลือกบุคคลที่มาทำงานให้เหมาะสม และเทคนิคในการพัฒนาบุคคลที่มีอยู่แล้วให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้เกิดประโยชน์ ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้คนเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้า และได้ผลตอบแทนเป็นที่พอใจและมีความสุขในการทำงาน (ภิญโญ สาขร. 2516 : 171)

ส่วน สมพงษ์ เกษมสิน (2516 : 7 - 8) ได้ให้ทัศนะว่า ขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานบุคคลน่าจะประกอบด้วย

1. การวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
2. การสรรหาบุคคล
3. การกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง
4. การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการป้อนมาเห็นใจ
5. การปกครองบังคับบัญชา
6. การพัฒนาบุคคล
7. การจัดประโยชน์แก่ผู้อื่น ๆ
8. การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

วิจิตร วรุตมางกูร (2520 : 45) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารบุคคลในโรงเรียนมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. การจัดหาบุคคล (Hiring) เป็นกระบวนการตั้งแต่การแสวงหา การคัดเลือก และการบรรจุแต่งตั้งเข้าทำงาน

2. การจัดการบุคลากร (Personnel Management) เป็นการจัดการเพื่อ
ให้บุคลากรทำงานด้วยความพอใจ ได้แก่ การจัดวางตัวบุคคลเข้าทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ
การจัดสวัสดิการ และความมั่นคง การจัดบริการ ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
ในการทำงาน รวมทั้งการประเมินผลงานด้วย

3. การพัฒนาบุคลากร (Personel Development) ได้แก่ การส่งเสริม
ให้บุคลากรมีความก้าวหน้า ทั้งด้านเศรษฐกิจ การงาน ความรู้ และทักษะในการทำงาน

4. การให้พ้นจากงาน (Withdrawal) ได้แก่ การจัดสวัสดิการและรักษา
สุขภาพจิตของบุคลากรที่พ้นจากหน้าที่ด้วยเหตุต่าง ๆ

ไพฑูริย์ เจริญทันชูวงศ์. (2529 : 110) ให้ข้อคิดว่า เมื่อสรรหาคัดเลือก
บุคลากรเรียบร้อยแล้ว ตามกฎหมายเปิดโอกาสให้หน่วยงานได้ทดลองความรู้ความสามารถ
ในการปฏิบัติงานจริง ๆ ของผู้ผ่านการคัดเลือก โดยกำหนดให้มีการทดลองปฏิบัติราชการ
เพราะเหตุว่ามีคุณสมบัติอีกไม่น้อยที่ไม่สามารถสอบดูได้ โดยขีดเขียนหรือสัมภาษณ์ จึงต้อง
ให้เขามาทำงานดูจริง ๆ ดังนั้นการทดลองปฏิบัติราชการนี้ควรถือเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการสอบเท่าที่เป็นอยู่ในสถานศึกษาไม่ค่อยมีความจริงจังในเรื่องการทดสอบนี้
โดยมักจะปล่อยให้ผู้ทดสอบได้รับฐานะอย่างสมบูรณ์ เมื่อสิ้นสุดเวลาทดลองปฏิบัติราชการ
ซึ่งควรจะมีความจริงจังมาก เช่น มีการตรวจสอบผลงานตลอดระยะเวลาทดสอบ และมีการ
พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เมื่อถึงเวลาสิ้นสุดของการทดลอง ถ้าไม่เหมาะสม
ก็ควรให้ออกไป

กิตติมา ปรีดีคิลก (2532 : 82) ได้ให้ความเห็นและความสำคัญแก่เรื่องนี้
การบริหารบุคคล หมายถึง การจัดและดำเนินการเกี่ยวกับการวางนโยบายเกี่ยวกับตัวบุคคล
ที่ปฏิบัติงานในองค์การ ตั้งแต่การสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถให้จำนวนเพียงพอเข้ามา
ดำเนินงานให้เกิดประโยชน์เต็มที่ ตลอดจนการบำรุงรักษา ส่งเสริม และพัฒนาสมรรถภาพ
ของผู้ปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย
ขององค์การ

ในฐานะที่ศึกษาธิการอำเภอมีบทบาทในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนเอกชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนต้องการศึกษาธิการอำเภอ จึงต้องมีบทบาทในการบริหารงานบุคคลดังต่อไปนี้คือ

1. จัดโครงสร้างการบริหารงานบุคคลให้เป็นระบบ
2. ประมุขพิเศษเกี่ยวกับการปฏิบัติความระเบียบการปฏิบัติงานในโรงเรียน
3. กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคนให้ชัดเจน
4. มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของบุคลากร
5. ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศบุคลากรให้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถ และเป็นไปตามจุดประสงค์ของโรงเรียน
6. ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานบุคลากร
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาทุกรูปแบบ
8. ควบคุมการประเมินผล เป็นระยะตามลักษณะของงาน
9. ควบคุมดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการของบุคลากร
10. ดำเนินการเกี่ยวกับการรับเข้า และออกจากโรงเรียนของบุคลากรในโรงเรียน

3. งานบริหารด้านการเงิน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านเอกสาร ข้อมูล ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากงานธุรการมีแทรกอยู่ในงานอื่น ๆ ทุกด้าน ผู้บริหารมักจะมองข้ามความสำคัญของงานธุรการ หรือมีจะนั้นก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนัก ถ้าหน่วยงานบริหารงานธุรการดี จะทำให้หน่วยงานนั้นมีความเป็นระเบียบ ทำให้บริหารงานด้านอื่น ๆ พลอยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปด้วย ส่วนงานบริหารด้านการเงิน หมายถึง การดำเนินการในการรับ - ส่ง ดอนเงิน รวมถึงการเก็บรวบรวมหลักฐานการรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงิน การควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานย่อยให้เป็นระเบียบ เป็นกรรมการรับเงินต่าง ๆ จากคลังจังหวัดและคลังอำเภอ

การบริหารงานธุรการเป็นงานบริหารโรงเรียนส่วนหนึ่งที่น่าจะสำคัญ อันเกี่ยวกับการจัดหา การใช้จ่าย การบัญชี การบำรุงรักษา การจัดหน่วยงาน และดูแลวัสดุอุปกรณ์การเงิน เพื่อให้อยู่ในสภาพที่จะช่วยสนับสนุนบุคลากรของโรงเรียน ให้ใช้ประกอบการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด งานนี้มีความสำคัญไม่น้อย เพราะงานอื่นจะเรียบร้อยสมบูรณ์ได้ ก็ด้วยความร่วมมือของงานบริหารด้านธุรการและการเงินนี้ โดยปกติผู้บริหารโดยทั่วไป จะใช้เวลาในการบริหารงานด้านนี้ มากกว่างานบริหารด้านอื่น ๆ

ชาว์ง บัวศรี (2506 : 54) ได้กล่าวถึงงานธุรการของโรงเรียนว่าประกอบด้วย

1. งานเกี่ยวกับทะเบียนและสถิติต่าง ๆ
2. งานการเงิน
3. งานสารบรรณ
4. งานพัสดุ
5. งานอาคาร
6. บริเวณ
7. งานยานพาหนะ

เชื้อ สาริมาณ และสุรินทร์ สรสิริ (2513 : 130 - 131) ได้แบ่งงานธุรการออกเป็น

1. งานสารบรรณ
2. ทะเบียนและระเบียบต่าง ๆ
3. รายงานต่าง ๆ
4. การบรรจุแต่งตั้ง ตลอดจนการเลื่อนชั้น
5. การเสนอความคิดเห็นขอ

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 326) ได้แบ่งงานธุรการออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับการสารบรรณ คือ การติดตามทางจดหมาย หรือเรื่องมีผู้อื่น ๆ เช่น การโทรศัพท์ เพื่อติดต่อกับองค์กรหรือเอกชนอื่น ๆ ตลอดจนการเก็บหลักฐานต่าง ๆ การติดต่อและการจัดการติดต่อเหล่านั้นด้วย

2. งานเกี่ยวกับการเงิน ได้แก่ การรับและการจ่ายเงิน การจัดทำบัญชีรับจ่ายเงิน ตลอดจนการควบคุมและการตรวจสอบเกี่ยวกับการเงิน และการบัญชีของโรงเรียน

3. งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณประจำปี

4. งานเกี่ยวกับการจัดซื้อ และควบคุมพัสดุครุภัณฑ์

5. งานเกี่ยวกับการทะเบียนของนักเรียน ตลอดจนการออกใบรับรองต่าง ๆ แก่นักเรียน งานเกี่ยวกับการจัดการและรายงานกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป เช่น การรายงานประจำเดือน การจัดทำสรุปหมายเหตุรายวัน เป็นต้น

6. งานเกี่ยวกับการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ตลอดจนการซ่อมแซมอาคารสถานที่และครุภัณฑ์โรงเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเสมอ

7. งานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เช่น การติดต่อกับประชาชนในนามของโรงเรียน

8. งานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียนในขณะที่อยู่ในโรงเรียน

9. การควบคุมตัวบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น คนงานภารโรง

วิจิตร วรุฒบางกูร (2520 : 62) กล่าวว่า การบริหารงานธุรการประกอบไปด้วยงานต่าง ๆ 7 ประเภทด้วยกัน คือ

1. งานเกี่ยวกับการธุรการในโรงเรียน

2. งานเกี่ยวกับการสารบรรณ

3. งานเกี่ยวกับการเงิน

4. งานเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณ
5. งานเกี่ยวกับการควบคุมดูแลวัสดุและครุภัณฑ์
6. งานเกี่ยวกับการดูแลอาคารสถานที่
7. งานเกี่ยวกับการบริการต่าง ๆ

ศึกษาธิการอำเภอในฐานะผู้รับผิดชอบงานการศึกษาเอกชนของอำเภอ จึงมีหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน ได้แก่ งานสารบรรณ และงานเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการ ครูโรงเรียนเอกชน เช่น การให้การสงเคราะห์ เป็นเงินทุนเลี้ยงชีพประเภทหนึ่ง การให้การสงเคราะห์เป็นเงินทุนเลี้ยงชีพประเภทสอง การสงเคราะห์การโอนย้ายเงินทุนเลี้ยงชีพ การสงเคราะห์เป็นค่ารักษาพยาบาล การให้การสงเคราะห์เป็นเงินค่าทดแทน การให้การสงเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร การสงเคราะห์เกี่ยวกับเงินช่วยเหลือบุตร และการสงเคราะห์เกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2532 : 53 - 60) ซึ่งศึกษาธิการอำเภอ ต้องเบิกจ่ายเงินอุดหนุน เงินค่าจ้าง ค่าตอบแทน และสวัสดิการต่าง ๆ ให้โรงเรียนเอกชนเป็นประจำ และมีหน้าที่ติดตามการใช้เงินของโรงเรียนเอกชน ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

4. งานบริหารด้านกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน การบริหารกิจการนักเรียนเริ่มตั้งแต่สำรวจนักเรียน การรับเข้าเรียน การสนับสนุน กิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลายที่นักเรียนจัดทำ ตลอดจนบริการเพื่อสวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน

การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารการศึกษาโดยตรงที่จะต้องดำเนินการทุกอย่างให้แก่โรงเรียน เพื่อให้กิจกรรมนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยยึดหลักการว่าโรงเรียนควรพยายามให้เด็กที่อยู่ภายในโรงเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างเสมอภาคและยุติธรรม เพื่อช่วยทำให้เด็กเติบโตมาเป็นพลเมืองดีของชาติ (ภิญโญ สาขร. 2516 : 204)

วิจิตร วรุฒบางกูร (2520 : 53) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหาร
กิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ในส่วน
ที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนในห้องเรียน หรือเกี่ยวข้องกับวิชาที่กำหนดไว้เป็น
ลายลักษณ์อักษร การบริหารกิจการนักเรียน เป็นงานที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบโดยตรง
และจะต้องดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการนี้ให้เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2531 : 14 - 15) ได้กล่าวว่า การบริหาร
กิจการนักเรียน ประกอบด้วยงานที่จะต้องจัดดำเนินการหลายด้าน ซึ่งในแต่ละประเทศ
แต่ละท้องถิ่น และ/หรือแต่ละจังหวัด แต่ละโรงเรียนอาจจัดหรือกำหนดขอบข่ายของ
งานไว้ไม่เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อได้กล่าวโดยทั่วไปแล้ว งานส่วนนี้ย่อมประกอบ
ไปด้วยกิจการหรือบริการสำคัญ รวม 3 ด้านด้วยกัน คือ การปกครองและการดำเนินการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร การให้บริการสวัสดิการ และการจัด
กิจกรรมนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (ม.ป.ป. : 5) ได้กล่าวถึง
กระบวนการในการบริหารงานกิจการนักเรียนว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนให้มี
ประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ผู้บริหารควรอาศัยกระบวนการในการ
บริหารมาเป็นแนวในการปฏิบัติ ดังนี้

1. การวางแผนงานการจัดกิจกรรมนักเรียน

ผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายหรือโครงการในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดกิจกรรมนักเรียนไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน กำหนดจุดประสงค์ วิสัยปฏิบัติที่
เข้าใจได้โดยง่าย และให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย

2. การจัดหน่วยรับผิดชอบแต่ละกิจกรรม

ผู้บริหารจะต้องกำหนดไว้ให้แน่นอนว่ากิจกรรมใดจะมอบให้หน่วยงานใดเป็น
ผู้รับผิดชอบ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างไร

3. การจัดบุคลากรเข้าประจำหน่วยงาน

ผู้บริหารจะต้องจัดบุคคลเข้าประจำหน่วยงานต่าง ๆ โดยพิจารณาถึงความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถในการปฏิบัติงานนั้น

4. ควบคุมดูแล และติดตามการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารจะต้องมีระบบการควบคุมดูแล หรือติดตามการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเริ่มดำเนินการต่าง ๆ แล้ว หากมีสิ่งใดบกพร่อง หรือไม่เป็นไปตามแผนจะได้แก้ไขปรับปรุงได้

5. การจัดประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน

ผู้บริหารต้องพยายามใช้วิธีการต่าง ๆ ในการประสานให้หน่วยงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ สัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอันดี ไม่ให้เกิดความขัดแย้งหรือซ้ำซ้อนกัน และดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

6. การประเมินผลงาน

ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ทั้งในระหว่างการทำเนิกรกิจกรรมตามแผนหรือโครงการ และเมื่อจบสิ้นแผนหรือโครงการแล้ว เพื่อจะได้ทราบข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขแผนหรือโครงการครั้งต่อไป

7. การรายงาน

ผู้บริหารกำหนดแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติ เช่น รายงานเป็นระยะ เพื่อทราบความก้าวหน้าของงาน หรือวิธีรายงาน เช่น รายงานโดยลายลักษณ์อักษร เป็นต้น

กิจกรรมนักเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้โรงเรียนเอกชนจัดมี ดังนี้

1. กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี และกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์
2. กิจกรรมศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน ระดับประถมและมัธยมศึกษา พ.ศ. 2520)

คั้งนั้นศึกษาธิการอำเภอจึงต้องสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น การกีฬา การสหนาการ การดนตรี การลูกเสือ และยุวภาษาฯ โดยยึดหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ คือ พัฒนาการศึกษเพื่อความมั่นคงของชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนและครู การจัดโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน การสนับสนุนนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมตามนัด การดูแลครูในการจัดกิจกรรมนักเรียน การควบคุมบุคลากร ครูที่จัดกิจกรรมในโรงเรียน การดูแลการเลือกกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษาและการดูแลกิจกรรมนักเรียน ไม่ให้เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2520)

5. งานบริหารค้ำอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสร้างอาคาร การใช้อาคาร การบำรุงรักษา การควบคุมดูแลอาคารให้เกิดความปลอดภัย เกิดความสะดวกสบาย ความพอเพียงและเหมาะสมแก่การศึกษา

สุมิตร คุณานุกร (2519 : 191) ได้แบ่งงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. อาคารเรียน
2. หอเรียน
3. อาคารประกอบ
4. อาคารพิเศษต่าง ๆ

ปริญญา อังสุสิงห์ (2521 : 11) ได้เสนอหลักการในการเลือกทำเลที่ตั้งของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างที่ดินของสถานศึกษากับชุมชนในย่านนั้น ๆ โดยถือว่าสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน

2. มีความสัมพันธ์กับจำนวนของประชากรสามารถบริการทางด้านการศึกษาได้อย่างทั่วถึง

3. ระยะทางระหว่างบ้านและสถานศึกษาต้องไม่ห่างไกลจนเกินไป

4. ต้องคำนึงถึงขนาดของสถานศึกษาเมื่อถึงจุดอิ่มตัวสูงสุด

5. คำนึงถึงบริเวณ (Zoning) ในด้านผังเมืองและสิ่งแวดล้อม

6. คำนึงถึงสวนสาธารณะและบริเวณอื่น ๆ ซึ่งอาจใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ

7. คงสภาพต้นไม้และสิ่งที่มีอยู่แล้วให้คงอยู่ตามธรรมชาติ

8. บริเวณสถานศึกษาเป็นที่ดอน น้ำท่วมได้ยาก และลักษณะของดินอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการปลูกต้นไม้

9. บริเวณมีขนาดเพียงพอและขยายตัวได้ในอนาคต

10. มีบริการด้านสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องน้ำ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาเลือกที่ตั้งของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

11. ศึกษาเรื่องสภาพการจราจรและสิ่งแวดล้อม

วิจิตร วรุตบางกูร (2520 : 60 - 62) ได้กล่าวถึงงานบริหารอาคารสถานที่ว่า โดยหลักการบริหารแล้ว ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องให้มีประสิทธิภาพและให้คุ้มค่าตามเป้าหมาย

อาคารเรียน หมายถึง อาคารที่ใช้ทำการเรียนการสอน

อาคารประกอบ หมายถึง อาคารที่ใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น หอประชุม

โรงอาหาร

สถานที่ หมายถึง บริเวณที่ตั้งโรงเรียน สนาม และที่พักผ่อน

กิติมา ปรีคีติลล (2529 : 343) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า การบริหาร อาคารสถานที่เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร นอกเหนือจากงานในด้านอื่น ๆ อาคารสถานที่ถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน การเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องมีอาคารที่น่ายุ และใช้ประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์ ผู้บริหารที่ไม่มีความรู้หรือใส่ใจในเรื่องอาคารสถานที่ ปล່อยให้ตึกหรืออาคารชำรุดทรุดโทรม ไม่มีความรู้ที่จะจัดหา และพัฒนาสถานที่เพื่อการเรียนการสอนย่อมทำให้เกิดอุปสรรคในการเรียนการสอนขึ้นได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องรู้จักจัดหา รู้จักใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอาคารสถานที่โรงเรียนเอกชน ไม่ให้ขัดต่อสุขลักษณะอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของนักเรียน โดยโรงเรียนต้องมีสถานที่และบริเวณ ที่ตั้งโรงเรียน ต้องมีลักษณะกว้างขวางพอแก่กิจการของโรงเรียน ไม่ขัดต่อสุขลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน ไม่ใช่เป็นสถานที่ประกอบกิจการอื่น หรือเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน การคมนาคมสะดวก ทั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม ที่อาจเกิดภัยอันตรายใด ๆ หรืออยู่ใกล้สถานที่อื่นที่ไม่เหมาะสมแก่กิจการของโรงเรียน

การใช้อาคารสถานที่ อาคารเรียนต้อง เป็นอาคารที่มั่นคงแข็งแรงเหมาะสมที่จะใช้เป็นอาคารเรียน ถ้าอาคารเรียนสูงเกินสองชั้น ระดับก่อนประถมศึกษาใช้ไม่เกินชั้นที่สอง ระดับประถมศึกษาให้ใช้ไม่เกินชั้นที่สี่ ระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่ามัธยมศึกษาให้ใช้เกินชั้นที่สี่ได้

ในฐานะที่ศึกษาธิการอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน จึงมีหน้าที่เข้าไปในโรงเรียนเพื่อตรวจสอบกิจการและการทำงานของโรงเรียนในระหว่างเวลาทำการหรือเปิดทำการ เพื่อตรวจตราควบคุมให้โรงเรียนปฏิบัติตามให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ในส่วนที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ และมีหนังสือเรียกผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูมาให้ออคำ หรือคำชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อประกอบการพิจารณา (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525)

6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชน การให้ความร่วมมือกับชุมชน และสามารถชักนำให้ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียนและท้องถิ่น

วิจิตร วรุตบางกูร (2520 : 72 - 73) กล่าวว่า โรงเรียนและชุมชนจะร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชุมชน อาจกระทำได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้คือ

1. จัดตั้งกรรมการโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ควรมีคณะกรรมการโรงเรียนจากประชาชนในหมู่บ้าน โดยวิธีการคัดเลือก
2. บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของโรงเรียน ให้ชุมชนใช้อาคารสถานที่นอกเวลาเรียนหรือในวันหยุด เป็นที่สอนหนังสือผู้ใหญ่ เป็นที่ประชุมของคนในหมู่บ้าน เป็นที่แสดงการละเล่นรื่นเริงต่าง ๆ เป็นต้น
3. จัดหลักสูตรให้สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน เรื่องนี้สำคัญมากเพราะการเรียนการสอนของเด็กจะมีความหมายขึ้นถ้าสิ่งที่เรียนอยู่ใกล้ตัว มองเห็นได้ ประสบและสัมผัสอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำวิชาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. การใช้อุปกรณ์และสื่อสารมวลชน ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อาจทำได้โดย

- 4.1 ใช้แหล่งวิชาในชุมชน โดยการศึกษาแหล่งวิชาตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ที่ดิน หิน แร่ แม่น้ำ ลำธาร พืชพันธุ์ต่าง ๆ ฯลฯ
- 4.2 ใช้แหล่งวิชาการทางค่านิยมธรรม เช่น คนตรีพื้นเมือง ศิลปะพื้นเมือง ศาสนสถาน โบราณวัตถุ คติชาวบ้าน ฯลฯ
- 4.3 ใช้แหล่งวิชาค่านิยมกลางกร เช่น ผู้เชี่ยวชาญในวิชาการและวิชาชีพ แต่ละสาขา พระสงฆ์ แพทย์ พยาบาล เป็นต้น
- 4.4 ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถหยิบยืมได้จากชุมชน ในทำนองเดียวกับ โรงเรียนอาจจะสร้างสิ่งเหล่านี้ขึ้น เพื่อให้ชุมชนได้ใช้ ใ้รู้จัก และเข้าใจกิจการของ โรงเรียนด้วย
- 4.5 ใช้สื่อสารมวลชน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ได้แก่ พวกเอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือประจำปี จักรายการวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 4.6 จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทกับโรงเรียน เช่น จัดนิทรรศการ การแสดงละคร การกีฬา การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าชมกิจการ ของโรงเรียน การให้บริการแนะแนวอาชีพและศึกษาต่อ
- 4.7 ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน เพื่อกิจกรรมทางสังคม เช่น ทำบุญตักบาตร การจัดเทศกาล กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรม การประชุมเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคม เป็นต้น

วิทยุ โสภณ (2523 : 422 - 423) มีความเห็นว่าสิ่งที่ผู้บริหารควร พิจารณา คือ

1. ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ควรถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน รัฐจัด โรงเรียนขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชน
2. ผู้บริหารการศึกษาควรอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มีงานทางวัฒนธรรมและทาง ศาสนาที่ไหน ควรพยายามเข้าไปร่วม ไม่ว่าจะ เป็นสิ่งที่เราเห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วย เพื่อรักษามนุษยสัมพันธ์ และความร่วมมือที่ดีกับประชาชน

3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรู้เห็นกิจการของโรงเรียนบ้าง
 ความสมัครหรือทุกโอกาสที่ทำได้

4. แนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครองหรือเยี่ยมเยียนนักเรียนที่บ้านบ้าง
 ถ้าพอจะทำได้ และสถานการณ์อำนวย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวแบบวัฒนธรรมไทย

5. มีทางใดที่โรงเรียนจะช่วยพัฒนาชาวบ้านด้วยการให้การศึกษา ทั้งด้าน
 วิชาสามัญและวิชาชีพ ผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรจะจัดให้ทุกโอกาสที่ทำได้

6. การรับการช่วยเหลืออื่น ๆ หรือทางการเงิน ซึ่งนำมาบำรุงโรงเรียน
 ควรทำด้วยการให้เกียรติแก่ผู้ให้ด้วยพิธีการอย่างดี และผู้บริหารไม่ควรเห็นแก่จะได้
 เงินอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของประชาชน

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529 : 119 - 120) ได้ให้ความเห็นว่า
 กิจกรรมที่สถาบันหรือโรงเรียนอาจจัดให้แก่ชุมชนได้มีดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมด้านการปกครองบ้านเมือง ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ
 ลักษณะของการปกครองระบบประชาธิปไตย และกฎหมายเบื้องต้น จัดอบรมเพื่อพัฒนา
 ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำกลุ่มหนุ่มสาว และให้ความรู้ทางด้านการเมืองที่สำคัญ เช่น
 การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร พรรคการเมือง อำนาจทางการเมืองของรัฐ เป็นต้น

2. กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและ
 จำหน่ายในรูปสหกรณ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาและการใช้แหล่งเงินทุน และ
 สิ้นเชื่อแก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มชาวนา กลุ่มชาวไร่ และกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ
 พร้อมกับส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว เช่น การปั้นหม้อ ทอเสื่อ ทอผ้าไหม
 ฝ้าย โดยหาวิธีปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มจำนวนผลิต ตลอดจนการจำหน่ายซึ่งเป็น
 การพัฒนาที่เกิดขึ้นจากตัวเราเอง หักตนเอง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และอยู่บน
 พื้นฐานทางวัฒนธรรมของเราเอง อันเป็นการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาที่ถูกต้อง

3. กิจกรรมด้านการเกษตร ได้แก่ การจัดประชุม และทดลองทำด้านการเกษตร เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูอาจารย์กับเกษตรกร จัดให้มีเครื่องมือทางการเกษตร ปุ๋ย พันธุ์ พันธุ์ข้าว จำหน่ายแก่เกษตรกรในราคาถูก จัดอบรมวิชาชีพให้แก่เกษตรกร โดยเน้นสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น พืชไร่ สัตว์ปีก การเลี้ยงวัว และอื่น ๆ รวมมือกับจังหวัด ในการสำรวจและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการใช้น้ำในครอบครัว รวมมือและประสานงานกับหน่วยงานของจังหวัดในการป้องกันและปราบปรามโรคระบาดพืช - สัตว์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการถนอมอาหาร เพื่อจำหน่ายหรือเก็บไว้กินได้นาน ๆ เช่น ทำผลไม้คอง ผลไม้กวน หน่อไม้อัดปิ้ง เป็นต้น ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาที่เรียนวิชาเกษตรกรรมได้ฝึกงานร่วมกับเกษตรกร เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อรับบริการเกษตรของท้องถิ่น เช่น การปรับปรุงดิน การปลูกพืชที่เหมาะสมกับดินฟ้าอากาศ การทำปุ๋ยราคาถูกแล้วเผยแพร่ความรู้แก่เกษตรกร และส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว โดยวิธีต่าง ๆ เช่น ทำแปลงปลูกพืชในคุุเป็นตัวอย่าง เป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาและจัดจำหน่ายพันธุ์พืช ปุ๋ย ให้ในราคาถูก เป็นต้น

4. กิจกรรมด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ได้แก่ การจัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ให้ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การสงวนรักษาป่าไม้ การขจัดขยะมูลฝอย และสิ่งเน่าเสียต่าง ๆ การบำรุงรักษาแม่น้ำลำคลอง ให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารการกิน ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยในบ้าน ส่งเสริมการจัดกีฬา และงานรื่นเริงต่าง ๆ เพื่อให้การพักผ่อนเป็นประโยชน์เต็มที่ในกลุ่มประชาชน อบรมและส่งเสริมงานฝีมือของชาวบ้าน เพื่อใช้ในบ้านตัวเอง หรือขายเป็นสินค้าหารายได้เพิ่มเติมแก่ครอบครัว อบรมการเป็นพ่อบ้าน - แม่บ้านที่ดี จัดงานร่วมกับประชาชนในโอกาสต่าง ๆ ให้ได้ ทั้งการพักผ่อน และการสร้างสาธารณประโยชน์และจัดโครงการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และป้องกันปัญหาอันจะเกิดจากคนในวัยหนุ่มสาว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเมือง อาชญากรรม

ยาเสพติด ซึ่งกำลังลุกลามออกไปสู่สังคมชนบท อันเป็นปัญหาที่มากล้นมาก เพราะทำลายทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา และอนามัยของสังคมชาวชนบท และการพัฒนาหนุ่มสาวให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองในท้องถิ่นนี้ได้ ก็จะเป็นการสกัดกั้นการละทิ้งถิ่นฐานเข้าสู่ตัวเมืองหลวงได้ค้ำย

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 246) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนดังนี้

1. โรงเรียนจัดให้มีแผนการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนประจำปี
2. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
3. โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการเพื่อพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรสำคัญในท้องถิ่น
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมร่วมกับชุมชน
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมช่วยเหลือดูแลสถาบันทางศาสนา หรือจัดพิธีกรรม

ในวันสำคัญทางศาสนา

7. โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า

กิตติมา ปรีคีติลล (2532 : 245) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีดังนี้

1. กำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการประสานงาน ผู้บริหารจะเป็นผู้วางแนวทางการรูปแบบของความสัมพันธ์ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ
2. ทำหน้าที่ประสานงาน นอกจากจะเป็นผู้กำหนดแนวทางและจุดมุ่งหมายในการประสานงานแล้ว ผู้บริหารควรจะได้ร่วมมือปฏิบัติด้วย เป็นผู้ประสานงานและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนด้วยตนเอง หรือในบางครั้งจะต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนกับแหล่งวิทยากรหรือหน่วยงานอื่นในการพัฒนาชุมชนนั้น

3. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของชุมชน และเป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเชื่อถือ ดังนั้นผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน และในบางครั้งผู้บริหารจะเป็นผู้เริ่มที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปทางที่ดี มีประโยชน์แก่ชุมชนได้

4. เป็นผู้แก้ปัญหา ปัญหาบางประการของชุมชน สมาชิกภายในของชุมชนไม่สามารถตกลงกันเองได้ จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือแนะนำจากบุคคลภายนอก ซึ่งบทบาทนี้จะตกอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน ศึกษานิเทศก์อำเภอต้องเป็นตัวกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนเอกชนกับชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของอำเภอ ของโรงเรียนและท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การบริหารโรงเรียนเอกชนนั้น ผู้บริหารของโรงเรียนจะมีความคล่องตัวมากกว่าโรงเรียนรัฐบาล เพราะผู้บริหารมีความเป็นอิสระในการดำเนินการ จึงต้องพึ่งตัวเองเป็นหลัก งานจึงเป็นลักษณะกึ่งธุรกิจ กึ่งการกุศล ถ้าผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการหละหลวม โรงเรียนก็จะไปไม่รอด โดยเฉพาะการบริหารค่านิยมบุคคล และค่านการเงิน เจ้าของโรงเรียน หรือผู้รับใบอนุญาตจะควบคุมอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของโรงเรียน ซึ่ง พว ไชยเดช (2514 : 111) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์กับครูโรงเรียนราษฎร์ ในเขตจังหวัดพระนคร และธนบุรี พบว่าพฤติกรรมการบริหารและการควบคุมบังคับบัญชาในโรงเรียนราษฎร์ คือการที่เจ้าของโรงเรียนเข้ามามีบทบาทบริหารโรงเรียนเอง ซึ่งเท่ากับมาพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง และเอาเปรียบครู มีผลทำให้พฤติกรรมการบริหารและการควบคุมบังคับบัญชาเป็นไปใน

โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีหอประชุม โรงอาหาร โรงฝึกงาน เรือนเพาะชำ
ห้องวิชาเฉพาะต่าง ๆ สำหรับเรือนเพาะชำนั้น โรงเรียนควรจะได้จัดให้มีขึ้นอย่างยิ่ง
เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรื่องพืช และใช้เก็บเห็ดเพาะชำต้นไม้ปลูกในบริเวณโรงเรียน
อาจสร้างด้วยวัสดุราคาถูก เช่น ไม้ไผ่ ไม้ระแนง เป็นต้น ส่วนการขาดแคลน
หอประชุม โรงอาหาร โรงฝึกงาน ห้องวิชาเฉพาะต่าง ๆ โรงเรียนอาจขออนุญาต
สร้างอาคารชั่วคราวก่อนตั้งถาวรแล้วก็ได้

ประทีป เอี่ยมศิริ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยสถานภาพทางการเงิน
ของโรงเรียนราษฎร์สายสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2521 ผลการวิจัย
พบว่า สถานภาพทางการเงินโดยทั่วไปของโรงเรียนราษฎร์มีกำไร โดยเฉพาะโรงเรียน
ระดับอนุบาล มีกำไรมากกว่าโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
มีกำไรมากกว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนมาตรฐานดี
มีกำไรมากกว่าโรงเรียนมาตรฐานปานกลาง และโรงเรียนมาตรฐานปานกลางมีกำไร
มากกว่าโรงเรียนมาตรฐานต่ำ ยกเว้นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษามาตรฐานปานกลาง
มีกำไรมากกว่าโรงเรียนมาตรฐานดี และโรงเรียนมาตรฐานดีมีกำไรมากกว่าโรงเรียน
มาตรฐานต่ำ

โกศา โกฎผล (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องทัศนะ
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามที่ปฏิบัติจริงและ
ความที่ผู้บริหารและครูโรงเรียนราษฎร์สายอาชีพต้องการ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร
กับครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนราษฎร์สายอาชีพที่ปฏิบัติจริง ด้านวิชาการ
งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานธุรการ การเงิน
ต่ำกว่าเกณฑ์ปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการของผู้บริหารและครูพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความต้องการที่จะให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหาร การศึกษาในโรงเรียนราษฎร์สายอาชีพ ด้านงานวิชาการ งานบุคคล และงานกิจการนักเรียน งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และงานธุรการ การเงิน บริการสูงกว่าเกณฑ์ปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมบุญ มากบุญ (2524 : 41) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทศึกษาธิการอำเภอ ในทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยในการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการบริหารงานเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์ พบว่า การบริหารงานธุรการ การบริหารงานการเงิน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอในการบริหารงานโรงเรียนราษฎร์ ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์แตกต่างกันจากน้อยไปหามากดังนี้คือ การบริหารงานการเงิน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ และการบริหารงานบุคคล

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอในการบริหารงานโรงเรียนราษฎร์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอทุกด้าน ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์มีความเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอยังปฏิบัติงานในโรงเรียนราษฎร์น้อย และผู้บริหารคาดหวังว่าศึกษาธิการอำเภอควรจะไปมีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น

ไพฑูริย์ วิสัยจร (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์โดยทั่วไปอยู่ในระดับสูง และระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์แต่ละระดับมาตรฐานโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับขวัญของครูสอนชั้น

ประถมศึกษาสูงกว่า ครูสอนชั้นมัธยมศึกษาทั้งในส่วนรวม และแต่ละมาตรฐานโรงเรียน
ระดับขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันโดยทั่วไปไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีวุฒิ
ป.กศ. และต่ำกว่ามีระดับขวัญสูงกว่าครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า และครูที่มี
วุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าทั้งในส่วนรวมและแต่ละมาตรฐานโรงเรียน

จำรัส เกิดควน (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการ
นิเทศทางค่านิเทศการของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า
ครูทุกกลุ่มต่างต้องการการนิเทศทางวิชาการมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบมาตรฐาน
โรงเรียนแล้ว ปรากฏว่าครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานพอใช้ มีความต้องการการนิเทศ
ทางด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน และประเมินผลมากกว่าโรงเรียนมาตรฐานดี
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีความต้องการการนิเทศด้านสื่อการเรียนการสอน
มากกว่าโรงเรียนมาตรฐานปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ไม่พบความแตกต่าง
เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของครูที่มีวุฒิ และระยะเวลาทำงานต่างกัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และผู้บริหารโรงเรียน
ให้ช่วยเหลือครู โดยการให้บริการทางวิชาการ การฝึกอบรมและส่งเสริมความร่วมมือทาง
วิชาการซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กองพันธ์ พลแสน (2526 : 99) ได้ทำการวิจัยพฤติกรรมการบริหารงาน
ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัด
อุบลราชธานี เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสี่ด้าน คือ
ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านธุรการและการเงิน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสี่ด้าน ตามทัศนะของ
กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครูที่มีวุฒิ ครูที่ไม่มีวุฒิ ครูที่มีประสบการณ์มาก
ครูที่มีประสบการณ์น้อย โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
ปรากฏว่า การปฏิบัติงานด้านบุคคลอยู่ในขั้นสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านธุรการและ

การเงิน คำนวณวิชาการ และความสัมพันธ์กับชุมชนตามลำดับ อย่างไรก็ตาม สำหรับด้าน วิชาการนั้นผู้บริหารเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติได้น้อยกว่าทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน ของศึกษาธิการอำเภอทั้งสี่ด้าน ปรากฏว่าด้านวิชาการ กับด้านบุคลากรมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านธุรการและการเงินมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีวุฒิกับครูที่ไม่มีวุฒิต่อพฤติกรรมกรรมการบริหาร งานของศึกษาธิการอำเภอทั้งสี่ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อุรุษญา รุกขมธุร์ (2526 : 126 - 127) ได้วิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก และสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาในโรงเรียนทั้งสองประเภทเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ยังอยู่ใน ระดับพอใจ ควรมีการปรับปรุง ผู้บริหารควรสอบถามความต้องการของครู และนักเรียน เกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ให้ชัดเจนเพื่อจะได้สนองความต้องการได้อย่างเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพห้องเรียน ควรลดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีอยู่ หรืออนุโลม ให้นักเรียนออกมาจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น ตามระเบียบ สนามหญ้า หน้าห้องเรียน โรงอาหาร หอประชุม หรือในอาคารเอนกประสงค์ ปรับสภาพแสง สี เสียง และการ ถ่ายเทอากาศให้ถูกต้องตามหลักวิชา จัดให้มีโต๊ะและม้านั่งอย่างเพียงพอ มีขนาดเหมาะสม กับผู้เรียน สามารถเคลื่อนย้ายไปมาได้สะดวก ผู้บริหารควรหมั่นตรวจตราอาคารเรียน โต๊ะ ม้านั่ง หากพบว่ามีชำรุดต้องจัดการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ และควรจัดสรร มาใหม่ ผู้บริหารควรคำนึงถึงคุณภาพและการใช้งานระยะยาว สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงได้ สามารถคิดแปลงให้เป็นรูปต่าง ๆ ได้ตามวิธีการที่ครูจะใช้สอน ปรับปรุง ห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียน ไม่ร้อนอบอ้าวเกินไป จัดให้มีห้องพักครูเป็นสัดส่วน

เพื่อครูจะได้มีที่พักร่วมกันและได้มีโอกาสสังสรรค์ เพื่อสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เป็นการส่งเสริมสังคมกลุ่มเพื่อนครูให้มากขึ้น

หากจะมีการก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติม ควรมีการวางแผนผังอาคารเรียนให้ถูกต้องวิชา สร้างอาคารเรียนในแนวตั้ง เพื่อใช้เนื้อที่น้อยแต่ได้ประโยชน์มาก วางแนวอาคารเรียนให้ถูกต้องทิศทาง ได้รับแสงเพียงพอตรงทิศทางลม อยู่ในที่ตั้งอันเหมาะสม ไม่มีเสียงรบกวน

การจัดบริเวณโรงเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศร่มรื่น สวยงาม ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ที่ให้ร่มเงาอย่างเพียงพอ จัดที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนอย่างเพียงพอผู้บริหารควรทบทวนในเรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบให้มากขึ้น ปรับปรุงภาพห้องน้ำ และความสะอาดทั่วไป โดยครูช่วยอบรมและปลูกฝังนิสัยรักษาทรัพย์สินสมบัติรักษาความสะอาด ความรับผิดชอบและความมีวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียน ควรจัดให้มีการรับผิดชอบในการรักษาสภาพอาคารเรียน และความสะอาดโรงเรียนร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และคณาจารย์โรงเรียน โรงเรียนควรถือเป็นความรับผิดชอบที่จะตรวจสอบบำรุงรักษา และทำความสะอาดอาคารและบริเวณโรงเรียนอย่างละเอียด ปีละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย ส่วนบริเวณโรงเรียนคับแคบ ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน ควรหาทางแก้ไขขยายเนื้อที่โดยการขอมริจาค ขอความร่วมมือจากสมาคมที่เกี่ยวข้อง หรือบรรณรักษ์หาทุนซื้อที่ดินจากชุมชน

สุเทพ เมฆ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรมในเขตนี้เป็นที่น่าพอใจ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า นักเรียนมีความพอใจมากกับบรรยากาศการวัดผล วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนครูมีความพอใจมากกับบรรยากาศการวัดผล และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ นั้น ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง

นักเรียนต่างระดับชั้นมีความพอใจแตกต่างกันบ้างในบางองค์ประกอบ แต่ครูหญิงชายมีความพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างครูกับนักเรียน พบความแตกต่างกันบ้างในเรื่องหลักสูตร ความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนไว้อย่างกว้างขวาง

งานวิจัยต่างประเทศ

กริฟฟิธส์ (Griffiths. 1968 : 351 - 699) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของศึกษาธิการ เพื่อตั้งเกณฑ์ในการวัดภาวะศึกษาธิการ-อำเภอต่อไป โดยหาความแตกต่างระหว่างศึกษาธิการอำเภอที่ได้รับความสำเร็จในการปฏิบัติงานในเรื่องต่อไปนี้ ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย การบริหารในเชิงปฏิบัติและปฏิกริยาที่มีต่อการปฏิบัติงานนั้นของครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดชอบและปฏิกริยาของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการนั้น ศึกษาธิการทั้งสองประเภท คือ ประเภทที่ได้รับความสำเร็จกับประเภทที่ไม่ได้รับความสำเร็จ ไม่แตกต่างกัน โดยนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ศึกษาธิการที่ได้รับความสำเร็จในการบริหารนั้น จะต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

1. ได้ฝึกฝนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลมาเป็นอย่างดี
2. เป็นนักประชาธิปไตยในหมู่คณะ
3. รู้จักแบ่งอำนาจหน้าที่ในหมู่คณะ
4. มีการวางแผนระยะยาว

นิโคไล (Nicolai. 1973 : 3214 - A) ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรม การบริหารงานของศึกษาธิการในทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ปี 1973. พบว่า ครูใหญ่ส่วนมากเชื่อพฤติกรรมการบริหารของศึกษาธิการ คือความสามารถประสานงานกับคณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้

อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำในการตัดสินใจช่วยเหลือโรงเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าโดยการนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน การที่ศึกษานิเทศกรเยี่ยมโรงเรียนและบุคลากรบ่อย ๆ เป็นการกระตุ้นบุคลากรให้กระตือรือร้น และเพิ่มมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้บริหาร

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่าการบริหารของศึกษานิเทศกรแต่ละท่าน อยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูใหญ่และครูต้องการให้ศึกษานิเทศกรปฏิบัติงานด้านวิชาการมากที่สุด โดยเฉพาะการนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการวางแผนทางการศึกษา จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานด้านวิชาการยังไม่ค่อยดี เพราะขาดงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์การศึกษา และแนวทางปฏิบัติงานไม่ชัดเจน เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมของศึกษานิเทศกรพบว่า มีความสามารถที่จะประสานงานกับครูใหญ่ ครู และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คอลลินส์ (Collins. 1975 : 6963 -A) ได้ทำการวิจัยส่วนประกอบของความสามารถทางการบริหารตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรแห่งรัฐ เทนเนสซี จำนวน 27 คน ปรากฏว่า สิ่งที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการที่จะทำให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ระหว่าง 3 - 5 ปี ในอนาคตมี 11 อย่าง เรียงตามลำดับดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศกรกับคณะกรรมการของโรงเรียน
2. ความสัมพันธ์กับชุมชน
3. การเงิน
4. การวางแผน
5. หลักสูตร
6. การประเมินผลในการบริหารงานบุคคล
7. การบริหารงานบุคคล
8. มนุษยสัมพันธ์

9. กฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียน
10. การบริหารบุคคลที่ไม่มีผลการประเมินผล
11. อื่น ๆ

สมมติฐานในการค้นคว้า

1. ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน

2. ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานโรงเรียนเอกชน ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้า โค้ดดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การทดสอบสมมติฐาน

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย
  - 1.1 ศึกษาธิการอำเภอทั้งหมด ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 46 คน
  - 1.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสายสามัญ เขตการศึกษา 5 จำนวน 233 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 การสุ่มศึกษาธิการอำเภอ ผู้วิจัยทำการสุ่มศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 46 คน โดยใช้ตารางสุ่มของ เครจี และมอร์แกน ได้ศึกษาธิการอำเภอ 41 คน
  - 2.2 การสุ่มผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยทำการสุ่มผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสายสามัญ เขตการศึกษา 5 จำนวน 233 คน โดยใช้ตารางสุ่มของ เครจี และมอร์แกน ได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 144 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แยกรายละเอียดตามจังหวัดในเขตการศึกษา 5

จังหวัด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ศึกษาธิการ อำเภอ	ผู้บริหาร โรงเรียน	รวม	ศึกษาธิการ อำเภอ	ผู้บริหาร โรงเรียน	รวม
ประจวบคีรีขันธ์	7	51	58	7	32	39
สุพรรณบุรี	10	36	46	8	22	30
กาญจนบุรี	10	46	56	8	28	36
ราชบุรี	9	63	72	8	39	47
เพชรบุรี	7	17	24	7	11	18
สมุทรสงคราม	3	20	23	3	12	15
รวม	46	233	279	41	144	185

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ

ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามภาระงานบริหาร 6 ด้าน คือ

- ก. งานบริหารด้านวิชาการ
- ข. งานบริหารด้านบุคลากร
- ค. งานบริหารด้านธุรการและการเงิน
- ง. งานบริหารด้านกิจการนักเรียน
- จ. งานบริหารด้านอาคารสถานที่
- ฉ. งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แต่ละข้อมี 5 ระดับ คือ

- 5 ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 ปฏิบัติมาก
- 3 ปฏิบัติปานกลาง
- 2 ปฏิบัติน้อย
- 1 ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ จากเอกสาร ระเบียบ คำสั่ง หนังสือ คำรา และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง
2. นำผลการศึกษาจากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์อำเภอ
ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน เป็นคำถามแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่ประสบการณ์พิจารณาแก้ไข
จำนวน 3 ท่าน คือ
  - 4.1 คร.กร่าง ไพรวรรณ ผู้อำนวยการกองทะเบียนและสถิติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
  - 4.2 นายบรรจง ศศิขราภรณ์ ศึกษานิเทศก์จังหวัดราชบุรี
  - 4.3 นายประสิทธิ์ วงศ์รี เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี 6
กองทุนและสวัสดิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
5. ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามจากข้อ 4 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์อำเภอ 10 คน ผู้บริหารโรงเรียน 20 คน
ในเขตการศึกษา 1 แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α - Coefficient) ได้ความเชื่อมั่น 0.9780

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบหนังสือจากศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 5 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม แล้วจัดส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนและศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งสอของปิดแสกมป์ และเจ้าหน้าที่ผู้วิจัย เพื่อว่ากลุ่มตัวอย่างจะได้ส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืนมายังผู้วิจัย

2. แบบสอบถามทุกฉบับมีรหัสกำกับไว้ เพื่อตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมา หากผู้ตอบยังไม่ตอบแบบสอบถามกลับมาในเวลา ประมาณ 7 วัน ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบใหม่อีกครั้ง

ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 279 ฉบับ ได้รับคืนมา 240 ฉบับ จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ 86.02 แบบสอบถามจากศึกษาธิการอำเภอ ได้คืนมา 43 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้ง 43 ฉบับ ส่วนแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้คืนมา 197 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ 182 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างได้ส่งคืนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนับคะแนนตามคำตอบ
2. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นรายชื่อและรายคำณ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาว่าเฉลี่ยความถี่ประเมินความคิดเห็น (Opinionnaire) ของเบสท์ (Best, 1981 : 179 - 187)

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อทราบการกระจายของคะแนนผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ทดสอบความเชื่อใจเห็นของ 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t - test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ

อังคณา สายยศ. 2528 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{\sum S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของ เครื่องมือ

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของ เครื่องมือทั้งหมด

3. เปรียบเทียบพัฒนาของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน โดยทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ค่าจำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

4. หากการร้อยละเกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะของคณาธิการอำเภอ
กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

- ̄ X แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
- s แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- t แทน t - test
- * แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็น

ใช้เกณฑ์พิจารณาค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ประเมินค่าตำแหน่งตามแนวของเบสต์ ดังนี้
(Best. 1981 : 179 - 187)

ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์	การแปลผล
3.68 - 5.00	สูง	คือ ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์มาก
2.34 - 3.67	ปานกลาง	คือ ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
1.00 - 2.33	ต่ำ	คือ ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์น้อย

วิธีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ

ตอนที่ 1 การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สายสามัญ เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับงานทั้ง 6 ด้าน

1.1 การหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในงาน 6 ด้าน ตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ย ของงานบริหารแต่ละด้านมาประเมินโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาตามแนวของ เมสท์ ดังในตาราง 2

1.2 การหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ในงานแต่ละด้านเป็นรายข้อตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ย ของงานบริหารแต่ละข้อมาประเมินโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาตามแนวของ เมสท์ดังตาราง 3 - 8

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิการอำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 โดยการหาความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงานทั้ง 6 ด้าน โดยใช้ $t - test$ ดังตาราง 9

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิการอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิการอำเภอ ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน โดยแบ่งการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 การหาความแตกต่างเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ตามความคิดเห็นของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยใช้ t - test คังตาราง 10

3.2 การหาความแตกต่างเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายข้อของแต่ละด้าน โดยใช้ t - test คังตาราง 11 - 16

ตอนที่ 4 แสดงร้อยละของข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ของศึกษานิการอำเภอ ตามแนวคิดของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษามบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิการอำเภอตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับงานทั้ง 6 ด้าน

1.1 การหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการทำเนิงานของโรงเรียนเอกชน ในงานทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ตาราง 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงาน ของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงาน 6 ด้าน

ลำดับที่	บทบาทของศึกษาธิการอำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษาธิการอำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษาธิการอำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	งานบริหารด้านวิชาการ	2.75	1.05	2.91	0.98	4.15	0.83	4.01	0.76
2	งานบริหารด้านบุคลากร	3.09	1.15	3.18	1.08	4.22	0.86	4.04	0.89
3	งานบริหารด้านธุรการ และการเงิน	3.68	1.12	3.61	1.01	4.44	1.35	4.30	0.76
4	งานบริหารด้านกิจการนักเรียน	3.07	1.11	3.13	0.96	4.03	1.03	3.99	0.79
5	งานบริหารด้านอาคารสถานที่	3.29	1.14	3.34	0.95	4.19	0.88	4.08	0.81
6	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.00	1.08	2.98	0.98	4.05	0.85	3.93	0.80
	ค่าเฉลี่ย	3.14	1.15	3.18	1.01	4.19	0.86	4.06	0.81

ข้อมูลจากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นว่าตนเองปฏิบัติบทบาทที่เป็นจริงได้ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านธุรการและการเงินอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนด้านอื่น ๆ ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในบทบาทที่เป็นจริง ในงานทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับบทบาทที่คาดหวังนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคาดหวังว่าตนเองน่าจะได้ปฏิบัติงานทุกด้านให้มากขึ้น ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานทุกด้านมากเช่นเดียวกัน

1.2 การหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในงานแต่ละด้านเป็นรายข้อ ความถี่คะแนนของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ดังตาราง 3 - 8

ตาราง 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงานบริหารด้านวิชาการ

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	งานบริหารด้านวิชาการ แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวใน วงการศึกษาให้โรงเรียน ทราบ	3.59	0.94	3.41	0.84	4.46	1.11	4.35	0.65
2	ส่งเสริมการจัดทำแผนในการ ดำเนินงานทางด้านวิชาการ เพื่อให้งานเป็นไปตาม เป้าหมาย	2.83	0.85	3.14	1.01	4.41	0.62	4.19	0.71
3	ควบคุมและติดตามการจัด การเรียนการสอนของ โรงเรียนตามหลักสูตรของ กระทรวงศึกษานิเทศก์	3.10	1.05	3.16	0.90	4.54	0.67	4.21	0.78
4	นิเทศและส่งเสริมการนิเทศ ภายในโรงเรียน	2.59	0.94	2.63	0.84	4.00	0.83	3.93	0.82
5	ควบคุมดูแลให้โรงเรียนใช้ แบบเรียนตามที่กรมวิชาการ กำหนด	3.00	1.33	3.08	0.98	4.29	0.74	4.01	0.96

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6	เป็นผู้นำบทบาทคณาวิชาการ ของอำเภอ	3.02	1.07	2.86	0.93	4.39	0.66	4.02	0.94
7	ส่งเสริมให้มีการประชุม การบรรยาย หรืออภิปราย งานวิชาการของโรงเรียน	2.41	0.86	2.79	1.06	4.00	0.86	3.94	0.61
8	สนับสนุนให้ครูจัดทำและปรับ ปรุงโครงการสอนให้สอดคล้อง กับหลักสูตร	2.56	1.13	3.08	0.89	4.29	0.80	4.41	0.69
9	ส่งเสริมการผลิตและการใช้ อุปกรณ์การเรียนการสอน	2.59	0.88	2.86	1.03	4.02	0.74	4.09	0.78
10	ส่งเสริมโรงเรียนจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร เพื่อประโยชน์ ในการจัดการเรียนการสอน	2.76	0.76	2.99	0.89	4.10	0.84	3.99	0.64
11	ส่งเสริมโรงเรียนจัดนิทรรศการ หรือการแสดงผลงานทางคณา วิชาการ	2.76	0.87	2.83	0.87	4.05	0.85	3.87	0.70
12	ส่งเสริมงานแนะแนวการศึกษา และอาชีพแก่นักเรียนใน โรงเรียน	2.56	0.98	2.51	0.91	4.02	0.96	3.67	0.77

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
13	จัดอบรมวิธีการวัดผลและ การประเมินผลการเรียน การสอนแก่ครู	2.54	0.98	2.58	1.06	3.95	1.25	3.89	0.75
14	ส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนิน การปรับปรุงห้องสมุดและจัด ตั้งศูนย์สื่อการเรียน	2.59	1.06	2.80	0.93	3.90	1.01	3.92	0.66
15	วิเคราะห์ผลการเรียนเป็น รายวิชาของแต่ละระดับชั้น ในโรงเรียนต่าง ๆ ของ อำเภอ	2.12	0.91	2.58	0.98	3.83	0.96	3.88	0.72
16	ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ เกี่ยวกับอัตราเพิ่ม-ลด ของ จำนวนนักเรียน ตลอดจนการ รวบรวมสถิติทางการศึกษา ของแต่ละอำเภอ	3.05	1.39	3.23	0.98	4.22	0.67	4.10	0.78
	ค่าเฉลี่ย	2.75	1.05	2.91	0.98	4.15	0.83	4.01	0.76

ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่เป็นจริง ในงานบริหารด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติภารกิจในเรื่องการวิเคราะห์ผลการเรียนเป็นรายวิชาของแต่ละระดับชั้นในโรงเรียนต่าง ๆ ของอำเภอ อยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติภารกิจตามบทบาทที่เป็นจริงในงานบริหารด้านวิชาการ โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง
และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงาน
ของโรงเรียนเอกชน คณะคณบดีของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
ในงานบริหาร คำนวณบุคลากร

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
	<u>งานบริหาร คำนวณบุคลากร</u>								
1	ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ ผู้บริหารและครูอย่างสม่ำเสมอ	3.12	0.99	3.23	0.91	4.39	0.76	3.99	0.83
2	ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมี ความกระตือรือร้นในการ ทำงานอย่างเต็มความสามารถ ที่จะทำให้โรงเรียนเจริญ ก้าวหน้า	3.10	0.98	3.03	1.07	4.27	0.83	4.15	0.75
3	จัดให้มีการประชุมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อ แก้ปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ	2.68	1.00	3.02	0.87	4.22	0.84	3.97	0.71
4	ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนงานโครงการต่าง ๆ ของอำเภอให้แก่ผู้บริหารและ ครู	2.88	0.89	3.12	0.97	4.17	0.65	4.03	1.19

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
5	ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูได้เพิ่มพูนความรู้และเลื่อนวิทยะฐานะให้สูงขึ้น	3.24	0.88	3.21	0.97	4.34	0.67	4.10	0.76
6	ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียน	2.56	1.01	2.88	0.87	3.90	0.88	3.83	0.79
7	เป็นที่พึ่งและช่วยเหลือในปัญหาส่วนตัวของผู้บริหารและครู	3.05	1.03	2.92	1.02	4.05	0.76	3.83	0.88
8	ดูแลการสรรหา การบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียน	2.46	1.11	2.83	0.94	3.93	1.34	3.76	0.91
9	สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและครูทุกคน	3.95	0.88	4.47	1.36	4.54	1.03	4.28	0.65
10	รับฟังความคิดเห็นของผู้อำนวยการและผู้อื่น	3.78	1.02	3.43	0.89	4.46	0.73	4.18	0.67

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับ กับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่ เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
11	รักษานโยบายของครูในเรื่องต่าง ๆ	3.63	1.09	3.43	0.85	4.39	0.85	4.16	0.70
12	ทำการปฐมนิเทศครูที่รับการบรรจุใหม่	2.39	1.36	3.74	1.04	3.98	1.09	3.88	0.83
13	ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์อย่างยุติธรรม	3.32	1.28	3.34	0.90	4.17	0.99	3.54	0.92
	ค่าเฉลี่ย	3.09	1.15	3.18	1.08	4.22	0.86	4.04	0.89

ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิการอำเภอเห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่เป็นจริงเกี่ยวกับงานบริหารด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ว่าด้วยการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร และครูทุกคนกับการรับฟังความคิดเห็นของครูร่วมงานและผู้อื่น ศึกษานิการอำเภอปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่า ศึกษานิการอำเภอปฏิบัติภารกิจตามบทบาทที่เป็นจริง ในงานบริหารด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ยกเว้นในเรื่องการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร และครูทุกคนที่ ศึกษานิการอำเภอปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนคาดหวังให้ศึกษานิการอำเภอปฏิบัติงานบุคลากรอยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงาน ของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงานบริหาร ด้านธุรการและการเงิน

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
	<u>งานบริหาร ด้านธุรการและการเงิน</u>								
1	ควบคุมงานธุรการของโรงเรียนให้เป็นที่น่าพอใจของทางราชการกำหนด	3.71	1.13	3.74	0.89	4.49	0.70	4.81	0.93
2	อำนวยความสะดวกแก่ผู้บริหารและครูในภาคติดต่อ	4.37	1.09	4.06	0.80	4.76	1.19	4.55	0.55
3	ตรวจและนิเทศการปฏิบัติงานธุรการเป็นประจำ	3.00	1.63	3.21	0.90	4.22	1.84	3.94	0.94
4	เสนอแนะการดำเนินงานสารบรรณของโรงเรียนให้มีการจัดทำอย่างละเอียดเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน	3.12	1.98	3.41	1.06	4.20	2.26	4.12	0.72

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5	จัดทำเอกสารแจ้งข่าวคำสั่ง การประชุม และระเบียบการต่าง ๆ ให้โรงเรียน	3.46	2.48	3.72	0.98	4.20	2.62	4.40	0.68
6	ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการรับส่งหนังสือราชการระหว่างอำเภอกับโรงเรียนให้ถึงมือผู้รับอย่างรวดเร็ว	3.95	2.74	3.64	1.04	4.56	2.81	4.47	0.71
7	สนับสนุนให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเข้ารับการอบรมและสัมมนางานด้านวิชาการ	3.37	3.01	3.38	1.03	4.54	3.05	4.33	0.71
8	ควบคุมโรงเรียนให้เก็บค่าเล่าเรียนตามอัตราที่กระทรวงศึกษานิเทศก์กำหนด	4.12	3.18	3.88	0.93	4.59	3.24	4.28	0.83

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ.		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
9	ควบคุมโรงเรียนให้จ่าย เงินเดือนครูตามที่ กระทรวงศึกษานิเทศก์ กำหนด	3.51	3.47	3.75	1.03	4.46	3.56	4.25	0.78
10	จัดให้มีการอบรมชี้แจง เจ้าหน้าที่การเงินของ โรงเรียนให้มีความเข้าใจ ในการเบิกจ่ายเงินทุก ประเภท	3.15	3.78	3.38	1.06	4.17	3.85	4.19	0.82
11	รักษามลประโยชน์ของครู ในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ เช่นการรักษาพยาบาล ตามสิทธิ์	4.22	0.78	3.87	0.87	4.63	0.62	4.47	0.65
12	ดูแลและให้ความสะดวก ในการเบิกจ่ายเงินทุน เลี้ยงชีพของครู	4.10	0.94	3.76	0.85	4.59	1.90	4.58	0.69

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษาธิการ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษาธิการ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษาธิการ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
13	ปรับระบบการทำงานของ เจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษา ธิการอำเภอ เพื่อให้ สามารถบริการแก่ผู้บริหาร และครูที่ไปติดต่อได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	4.15	1.04	3.60	1.03	4.71	1.20	4.42	0.69
14	แนะนำวิธีการจัดเก็บ เอกสาร ใบเสร็จรับเงิน และหลักฐานการเงินอื่น ๆ ของโรงเรียนให้เป็นไป ตามระเบียบ	3.51	0.99	3.31	1.04	4.37	1.25	4.15	0.76
15	ควบคุมโรงเรียนให้จัดทำ เอกสารคำนวณธุรการและ การเงิน เช่น งาน ทะเบียนและสถิติ	3.56	1.80	3.42	1.01	4.39	1.93	4.23	0.72
	ค่าเฉลี่ย	3.68	1.12	3.61	1.01	4.44	1.35	4.30	0.76

ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่เป็นจริงเกี่ยวกับงานบริหาร ด้านธุรการและการเงิน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ค่อนข้างปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติภารกิจอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการรับส่งหนังสือราชการ ระหว่างอำเภอ กับโรงเรียนให้ถึงผู้รับอย่างรวดเร็ว การควบคุมโรงเรียนให้เก็บค่าเล่าเรียนตามอัตราที่กำหนด การรักษายลประโยชน์ของครูในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิและการดูแล ให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินทุนเลี้ยงชีพของครูผู้บริหารและครูที่ไปติดต่อกับอย่างมีประสิทธิภาพ ภารกิจอื่น ๆ ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงใน งานบริหาร ด้านธุรการและการเงิน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติภารกิจอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องการควบคุมงานธุรการของโรงเรียนให้ เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ กำหนด การอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริหารและครูที่มาติดต่อกับ การจัดทำเอกสาร แจกจ่าย ค่าสิ่ง การประชุม และระเบียบการต่าง ๆ ให้โรงเรียน การควบคุมโรงเรียนให้เก็บค่าเล่าเรียนตามอัตราที่กำหนด การควบคุมโรงเรียนให้จ่ายเงินเดือน ครุภัณฑ์ที่กระทรวงศึกษานิเทศก์กำหนด การรักษายลประโยชน์ของครูในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิและการดูแล และ การให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน ทุนเลี้ยงชีพของครู นอกนั้นศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน คาดหวังให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านธุรการและการเงินอยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงาน ของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ในงานบริหาร คำนึงถึงนักเรียน

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
	<u>งานบริหาร คำนึงถึงนักเรียน</u>								
1	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน	2.88	0.82	2.83	0.88	3.95	0.85	3.75	0.73
2	ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี	3.29	0.83	3.21	0.83	4.10	0.86	4.13	0.57
3	จัดการแข่งขันกีฬานักเรียนของอำเภอ	3.90	1.03	3.36	0.94	4.37	0.82	4.13	0.72
4	ส่งเสริมกิจการลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาดเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์	3.68	1.13	3.43	0.88	4.29	0.89	4.17	0.71

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
5	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัด กิจกรรมอันเป็นการส่งเสริม ค่านิยมธรรมไทย	3.49	0.94	3.28	0.86	4.12	0.80	4.18	0.66
6	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัด กิจการสหกรณ์โรงเรียน	2.83	1.30	2.78	0.81	3.88	0.94	3.79	0.79
7	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน	3.34	0.90	2.33	1.37	4.15	0.98	4.17	0.84
8	แนะนำโรงเรียนให้จัดท การศึกษาแก่นักเรียนที่เรียน ค้ำเขากแคตอนทุนทรัพย์	3.07	1.30	3.12	1.01	4.12	0.91	4.10	0.69
9	ร่วมมือกับโรงเรียนสอง และเอาใจใส่ความประพฤ ติของนักเรียน	3.12	1.11	2.69	1.09	4.24	0.82	3.19	1.21

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่ เป็นจริง				บทบาทที่ ลาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10	สนับสนุนให้โรงเรียนจัดตั้ง สมาคมศิษย์เก่าครูและ ผู้ปกครองนักเรียน	2.37	1.05	2.69	0.98	3.71	1.03	3.74	0.87
11	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดตั้ง ชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรม วิทยาศาสตร์ ฯลฯ	2.56	1.01	2.72	0.94	3.78	0.95	3.65	0.88
12	ส่งเสริมและร่วมมือกับ โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อ แสดงและจำหน่ายผลงาน ของนักเรียน	2.44	0.99	2.84	0.90	3.59	1.04	3.88	0.85
13	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดบริการ ด้านสุขภาพแก่นักเรียน	2.93	1.05	3.41	0.87	4.07	0.81	4.06	0.75
	ค่าเฉลี่ย	3.07	1.11	3.13	0.96	4.03	1.03	3.99	0.79

ข้อมูลจากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่เป็นจริงเกี่ยวกับงานบริหารค่านักเรียนนักเรียนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คศึกษานิเทศก์ปฏิบัติภารกิจในเรื่องการจัดแข่งขันกีฬา นักเรียนของอำเภอ และการส่งเสริมกิจการลูกเสือ เนตรนารีและยุวภาษา เกี่ยวกับ การบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก นอกนั้นศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงในงานบริหารค่านักเรียนนักเรียน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คศึกษานิเทศก์ปฏิบัติภารกิจในเรื่องการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย

สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน คาดหวังให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานค่านักเรียนนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ตาราง 7 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงาน ของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงานบริหารค่านอาคารสถานที่

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	งานบริหารค่านอาคารสถานที่ ให้ความสะดวกในการพิจารณา การขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียน และการขยายต่อเติมอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	3.85	1.00	3.57	0.80	4.34	0.72	4.22	0.75
2	ส่งเสริมให้มีการประกวด การจัดอาคารสถานที่ของ โรงเรียน	2.34	1.32	2.97	1.03	3.46	0.94	3.93	0.82
3	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มี ห้องเรียน ห้องกิจกรรมและ ห้องสมุดอย่างเพียงพอ	3.00	1.04	3.27	0.86	4.17	0.82	4.11	0.68

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4	แนะนำส่งเสริมให้ โรงเรียนปลูกต้นไม้และ จัดบริเวณโรงเรียนให้ สวยงามและร่มรื่นน่าอยู่	3.61	1.06	3.48	0.93	4.49	0.70	4.19	0.68
5	ส่งเสริมให้โรงเรียน ตกแต่งห้องเรียนให้ เหมาะสม อันประกอบ ไปช่วยสัญลักษณ์ของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	3.59	1.10	3.54	1.82	4.39	0.66	4.26	0.66
6	แนะนำการจักสภาพห้อง เรียนให้มีแสงสว่าง เพียงพอในการจัด การเรียนการสอน	3.49	1.12	3.51	0.88	4.27	0.86	4.16	0.68
7	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัด ห้องสุขาให้ใกล้ชิดส่วนกับ จำนวนนักเรียน	3.56	1.08	3.44	0.88	4.24	0.87	4.07	0.74

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทของศึกษาธิการ อำเภอ	บทบาทที่ เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษาธิการ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษาธิการ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
8	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีสนามกีฬาทั้งกลางแจ้งและในร่ม	3.17	0.93	3.35	0.86	4.17	0.82	3.94	1.10
9	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดโรงอาหารที่สะอาดถูกหลักอนามัยและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.49	1.14	3.43	0.92	4.34	1.00	4.03	0.80
10	ส่งเสริมให้ผู้บริหารได้ไปดูงานการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนที่จัดอาคารสถานที่ได้ดี	2.83	1.15	2.86	0.94	4.05	0.76	3.86	0.77
	ค่าเฉลี่ย	3.29	1.14	3.34	0.95	4.19	0.88	4.08	0.81

ข้อมูลจากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอเห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่
 ตามบทบาทที่เป็นจริงเกี่ยวกับงานบริหารด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ 4 4 ขย การให้ความสะดวกในการพิจารณาการขออนุญาต
 จัดตั้งโรงเรียนและการขยายต่อเติมอาคารสถานที่ของโรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติ
 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงาน
 ตามบทบาทที่เป็นจริงในงานบริหารด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในเกณฑ์
 ปานกลาง

สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ทั้งศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
 คาดหวังให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่อยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 8 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงาน ของโรงเรียนเอกชน ความทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงานบริหาร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	<u>งานบริหาร ด้านความสัมพันธ์ กับชุมชน</u> ส่งเสริมการจัดทำวารสาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรม โรงเรียน เพื่อให้ประชาชน เข้าใจการดำเนินงานของ โรงเรียน	2.73	1.04	2.89	1.04	4.02	1.23	3.94	1.95
2	แนะนำให้โรงเรียนจัด กิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	3.15	1.06	3.36	0.99	4.07	1.26	4.07	0.71
3	ปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดี ของคนทั่วไป	3.76	1.19	3.44	1.07	4.44	1.31	4.24	0.67

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
4	สำรวจความคิดเห็นของ ประชาชนเรื่องความ ต้องการทางการศึกษา	2.63	1.07	2.85	0.96	3.98	0.78	4.00	0.77
5	ส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมของโรงเรียน ด้านบริการความรู้ทาง วิชาการและวิชาชีพแก่ ประชาชน	2.83	0.95	2.76	0.90	3.95	0.73	3.83	0.72
6	ส่งเสริมให้ประชาชนมี ส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษาของโรงเรียน	2.85	1.04	2.95	1.11	4.02	1.29	3.90	0.80
7	พิจารณาข้อเสนอแนะของ ผู้ปกครองและประชาชน เพื่อปรับปรุงการศึกษา ของโรงเรียน	2.59	1.09	2.88	1.06	3.83	0.82	3.83	1.10

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		ผู้บริหาร	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
8	ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับโรงเรียน	2.46	1.23	2.71	0.97	3.90	1.34	3.67	0.82
9	ร่วมมือกับโรงเรียนในการช่วยเหลือสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน	3.10	1.01	3.10	0.96	4.05	0.85	3.95	0.73
10	สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมชนบทรวมเี่ยมประเพณีของท้องถิ่น	3.51	0.91	3.24	1.15	4.27	0.83	4.06	0.75
11	จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพโดยตรงแก่ประชาชนในรูปกลุ่มสนใจ	2.88	0.98	2.72	0.99	4.02	1.00	3.64	0.87
12	ออกเยี่ยมเยียนประชาชนร่วมกับหน่วยงานอื่นเป็นประจำ เพื่อได้ข้อมูลการจัดการศึกษา	3.24	1.08	2.88	0.91	4.07	0.68	3.89	0.85

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์ อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
13	มีความสนใจและเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และโรงเรียน	3.56	1.04	3.31	1.01	4.15	0.87	4.16	0.89
14	ส่งเสริมให้มีการเชิญ วิทยากรมาบรรยายให้ นักเรียนและประชาชนทั้ง เป็นครั้งคราว	2.76	0.68	2.68	0.95	3.98	0.81	3.83	0.97
	ค่าเฉลี่ย	3.00	1.08	2.98	0.98	4.05	0.85	3.93	0.80

ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทที่เป็นจริงเกี่ยวกับงานบริหาร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีของคนทั่วไป ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน มีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงในงานบริหาร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน
 คาดหวังให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในเกณฑ์มาก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน
 ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5
 จังหวัดราชบุรี 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง
ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน
เป็นรายตำแหน่ง ในงานทั้ง 6 ตำแหน่ง

ที่	บทบาทของ ศึกษานิเทศก์ อำเภอ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ					ผู้บริหาร				
		บทบาทจริง		บทบาท คาดหวัง			บทบาทจริง		บทบาท คาดหวัง		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	t	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	t
1	งานบริหาร ด้านวิชาการ	2.75	1.05	4.15	0.83	-23.33*	2.91	0.98	4.01	0.76	-36.67*
2	งานบริหาร ด้านบุคลากร	3.09	1.15	4.22	0.86	-18.83*	3.18	1.08	4.04	0.89	-28.67*
3	งานบริหาร ด้านธุรการ และการเงิน	3.68	1.12	4.44	1.35	-9.5**	3.63	1.01	4.30	0.76	-23.00**
4	งานบริหาร ด้านกิจการ นักเรียน	3.07	1.11	4.03	1.03	-13.71*	3.13	0.96	3.99	0.79	-28.67**
5	งานบริหาร ด้านอาคาร สถานที่	3.29	1.14	4.19	0.8	-15.00**	3.34	0.95	4.08	0.81	-24.67**

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	บทบาทของ ศึกษานิเทศก์ อำเภอ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ					ผู้บริหาร				
		บทบาทจริง		บทบาท คาดหวัง			บทบาทจริง		บทบาท คาดหวัง		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	t	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	t
6.	งานบริหาร ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน	3.00	1.08	4.05	0.85	-17.50*	2.98	0.98	3.93	0.80	-31.67**
	ค่าเฉลี่ย	3.14	1.15	4.19	0.86	-17.50*	3.18	1.01	4.06	0.81	-29.33*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยรวมในการปฏิบัติงานทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า แตกต่างกันทุกด้าน เช่น เคียวกัน ค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน

สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน มีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอแสดงบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในงานทั้ง 6 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว แตกต่างกันทุกด้าน เช่น เคียวกัน และค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนที่มีบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน

3.1 การหาความแตกต่างเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ตามความคิดเห็นของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน ดังตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในงานบริหาร 6 ด้าน

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	งานบริหารด้านวิชาการ	2.75	1.05	2.91	0.98	-2.96 *
2	งานบริหารด้านบุคลากร	3.09	1.15	3.18	1.08	-1.67
3	งานบริหารด้านธุรการและการเงิน	3.68	1.12	3.61	1.01	1.30
4	งานบริหารด้านกิจการนักเรียน	3.07	1.11	3.13	0.96	-1.11
5	งานบริหารด้านอาคารสถานที่	3.29	1.49	3.34	0.95	-1.16
6	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.00	1.08	2.98	0.98	0.39
	ค่าเฉลี่ย	3.14	1.15	3.18	1.01	-0.29

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาโดยรวม ทัศนะของ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ
 และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะต่องานบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 การหาความแตกต่างเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ตามความคิดเห็น
 ของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในแต่ละด้านเป็นรายข้อ
 ดังตาราง 11 - 16

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริม
การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในงานบริหารด้านวิชาการ เป็นรายข้อ

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
	<u>งานบริหารด้านวิชาการ</u>					
1	แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวในวงการศึกษาให้โรงเรียนทราบ	3.59	0.94	3.41	0.84	0.44
2	ส่งเสริมการจัดทำแผนในการดำเนินงานทางด้านวิชาการ เพื่อให้งานเป็นไปตามเป้าหมาย	2.83	0.85	3.14	1.01	-1.63
3	ควบคุมและติดตามการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้เป็นที่น่าพอใจ	3.10	1.03	3.16	0.90	-0.33
4	นิเทศและส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน	2.59	0.94	2.63	0.84	-0.22
5	ควบคุมดูแลให้โรงเรียนใช้แบบเรียนตามที่กรมวิชาการกำหนด	3.00	1.33	3.08	0.98	-0.38

ตาราง 11. (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
6	เป็นผู้นำพาทัศนวิสัยของอำเภอ	3.02	1.01	2.86	0.93	0.84
7	ส่งเสริมให้มีการประชุม การบรรยาย หรืออภิปรายวิชาการของโรงเรียน	2.41	0.86	2.79	1.06	-1.90
8	สนับสนุนให้ครูจัดทำและปรับปรุง โครงการ สอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	2.56	1.13	3.08	0.89	-2.89
9	ส่งเสริมการนิเทศและการใช้อุปกรณ์ การเรียนการสอน	2.59	0.88	2.86	1.03	-1.42
10	ส่งเสริมโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	2.76	0.76	2.99	0.89	-1.35
11	ส่งเสริมโรงเรียนจัดนิทรรศการหรือการ แสดงผลงานทางวิชาการ	2.76	0.87	2.83	0.87	-0.41
12	ส่งเสริมงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ แก่นักเรียนในโรงเรียน	2.56	0.98	2.51	0.91	0.28
13	จัดอบรมวิธีการวัดผลและการประเมินผล การเรียนการสอนแก่ครู	2.54	0.98	2.58	1.06	-0.01

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
14	ส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงห้องสมุดและจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียน	2.59	1.06	2.80	0.93	-1.17
15	วิเคราะห์ผลการเรียนเป็นรายวิชาของแต่ละระดับชั้นในโรงเรียนต่าง ๆ ของอำเภอ	3.12	0.91	2.58	0.98	-2.84*
16	ทำการรวบรวมและวิเคราะห์เกี่ยวกับอัตราเพิ่ม - ลดของจำนวนนักเรียน ตลอดจนการรวบรวมสถิติทางการศึกษาของแต่ละอำเภอ	3.05	1.39	3.23	0.98	-0.86
	ค่าเฉลี่ย	2.75	1.05	2.91	0.98	-2.96**

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานบริหารด้านวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่อง การสนับสนุนให้ครูจัดทำและปรับปรุงโครงการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและขอที่ว่างการวิเคราะห์ผลการเรียนเป็นรายวิชาของแต่ละระดับชั้นในโรงเรียนต่าง ๆ ของอำเภอ ส่วนข้ออื่น ๆ ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริม
การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในงานบริหารค่านิยมกลาง เป็นรายข้อ

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	<u>งานบริหารค่านิยมกลาง</u>					
1	ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูอย่างสม่ำเสมอ	3.12	0.99	3.23	0.91	-0.63
2	ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างเพิ่มความสามารถที่จะทำให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้า	3.10	0.98	3.03	1.07	0.75
3	จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ	2.68	1.00	3.02	0.87	-2.03*
4	ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานโครงการต่าง ๆ ของอำเภอ ให้แก่ผู้บริหารและครู	2.88	0.89	3.12	0.97	-1.32
5	ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูได้เพิ่มพูนความรู้และเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น	3.24	0.88	3.21	0.97	0.17

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	
6	ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียน	2.56	1.01	2.88	0.87	-1.91
7	เป็นที่พึ่งและช่วยเหลือในปัญหาส่วนตัวของผู้บริหารและครู	3.05	1.03	2.92	1.02	0.66
8	ดูแลการสรรหา การบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียน	2.46	1.11	2.83	0.94	-1.99*
9	สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและครูทุกคน	3.95	0.88	4.47	1.36	-2.04*
10	รับฟังความคิดเห็นของครูร่วมงานและผู้อื่น	3.78	1.02	3.43	0.89	2.03*
11	รักษายลประโยชน์ของครูในเรื่องต่าง ๆ	3.63	1.09	3.43	0.85	1.18
12	ทำการปฐมนิเทศครูที่เข้ารับการบรรจุใหม่	2.39	1.36	2.74	1.04	-1.60
13	ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์อย่างยุติธรรม	3.32	1.28	3.34	0.90	-0.10
	ค่าเฉลี่ย	3.09	1.15	3.18	1.08	-1.67

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในข้อที่ว่าด้วยการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ การดูแล การสรรหา การบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่กักกับผู้บริหารและครูทุกคนและการรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและผู้อื่น ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้ออื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริม
การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในงานบริหารด้านวิชาการและการเงิน
เป็นรายข้อ

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
	<u>งานบริหารด้านวิชาการและการเงิน</u>					
1	ควบคุมงานวิชาการของโรงเรียนให้เป็นที่ ตามระเบียบของทางราชการกำหนด	3.71	1.13	3.74	0.89	-0.17
2	อำนวยความสะดวกแก่ผู้บริหารและครูที่ มาติดต่อ	4.37	1.09	4.06	0.80	1.82
3	ตรวจและนิเทศการปฏิบัติงานวิชาการเป็น ประจำ	3.00	1.63	3.21	0.96	-0.95
4	เสนอแนะการหางานสารบรรณของ โรงเรียนให้มีการจัดทำอย่างละเอียด เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน	3.12	1.98	3.41	1.06	-1.16
5	จัดทำเอกสารแจ้งข่าวคำสั่งการประชุม และระเบียบการต่าง ๆ ให้โรงเรียน	3.46	2.48	3.72	0.98	-0.93

ตาราง 13 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
6	ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการรับส่งหนังสือราชการระหว่างอำเภอกับโรงเรียนให้ถึงผู้รับอย่างรวดเร็ว	3.95	2.74	3.64	1.04	1.03
7	สนับสนุนให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเข้ารับการอบรมและสัมมนางานด้านธุรการ	3.37	3.01	3.36	1.03	-0.03
8	ควบคุมโรงเรียนให้เก็บค่าเล่าเรียนตามอัตราที่กระทรวงศึกษานิเทศก์กำหนด	4.12	3.18	3.88	0.93	0.72
9	ควบคุมโรงเรียนให้จ่ายเงินเดือนครูตามที่กระทรวงศึกษานิเทศก์กำหนด	3.51	3.47	3.75	1.03	0.66
10	จัดให้มีการอบรมชี้แจงเจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนให้มีความเข้าใจในการเบิกจ่ายเงินทุกประเภท	3.15	3.78	3.38	1.06	-0.59
11	รักษามลประโยชน์ของครูในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาลคามสิทธิ์	4.22	0.78	3.57	0.87	2.19*

ตาราง 13 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
12	ดูแลและให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินทุนเลี้ยงชีพของครู	4.10	0.94	3.76	0.85	2.00*
13	ปรับระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อให้สามารถบริการแก่ผู้บริหารและครูที่ไปติดต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.15	1.04	3.60	1.03	2.75*
14	แนะนำวิธีการจัดเก็บเอกสาร ใบเสร็จรับเงินและหลักฐานการเงินอื่น ๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบ	3.51	0.99	3.81	1.04	1.5
15	ควบคุมโรงเรียนให้จัดทำเอกสารคำนวณรายการ และการเงิน เช่น งานทะเบียนและสถิติ	3.56	1.80	3.42	1.01	0.58
	ค่าเฉลี่ย	3.68	1.12	3.61	1.01	1.30

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานบริหารงานวิชาการและการเงินโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ว่าควยการรักษาดุลประโยชน์ของครูในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิ์ การดูแลและให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายหนี้ของครู และการปรับระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อให้สามารถบริการแก่ผู้บริหารและครูที่ไปติดต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริม
การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในงานบริหารด้านกิจการนักเรียนเป็นรายข้อ

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	<u>งานบริหารด้านกิจการนักเรียน</u>					
1	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีการแนะแนว การศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน	2.88	0.82	2.83	0.88	0.29
2	ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ จัด กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนเป็น พลเมืองดี	3.29	0.83	3.21	0.83	0.50
3	จัดการแข่งขันกีฬานักเรียนของอำเภอ	3.90	1.03	3.36	0.94	3.00*
4	ส่งเสริมกิจการลูกเสือ เนตรนารีและ ยุวอาสาสมัครเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์	3.68	1.13	3.43	0.88	1.39
5	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมอันเป็น การส่งเสริมค่านิยมธรรมไทย	3.49	0.94	3.28	0.86	0.84
6	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจการสหกรณ์ใน โรงเรียน	2.83	1.30	2.78	0.81	0.28

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
7	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน	3.34	0.90	2.33	1.37	4.21*
8	แนะนำโรงเรียนให้จัดทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์	3.07	1.30	3.12	1.01	-0.24
9	ร่วมมือกับโรงเรียนสองคลองและเอาใจใส่ ความประพฤติของนักเรียน	3.12	1.11	2.69	1.10	2.05*
10	สนับสนุนให้โรงเรียนจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า ครูและบุคลากรของนักเรียน	2.37	1.05	2.69	0.98	-1.68
11	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดตั้งชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ	2.56	1.01	2.92	0.94	-0.89
12	ส่งเสริมและร่วมมือกับโรงเรียนจัด นิทรรศการเพื่อแสดงและจำหน่ายผลงาน ของนักเรียน	2.44	0.99	2.84	0.90	-2.20*
13	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดบริการด้านสุขภาพ แก่นักเรียน	2.93	1.05	3.41	0.87	-2.67*
	ค่าเฉลี่ย	3.07	1.11	3.13	0.96	-1.11

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานบริหารด้านกิจการนักเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ว่าด้วยการแข่งขันกีฬานักเรียนของอำเภอ การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน การร่วมมือกับโรงเรียนสอนสองและเอาไว้ใจได้ ความประพฤตินักเรียน การส่งเสริมและร่วมมือกับโรงเรียนจัดนิทรรศการ เพื่อแสดงและจำหน่ายผลงานของนักเรียนและการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดบริการด้านสุขภาพแก่นักเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศิษษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศิษษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริม
การทำเนิงานของโรงเรียนเอกชนในงานบริหารท่านอาคารสถานที่เป็นรายข้อ

ที่	บทบาทของศิษษาธิการอำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศิษษาธิการ อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	<u>งานบริหาร ท่านอาคารสถานที่</u>					
1	ให้ความสะดวกในการพิจารณาการขออนุญาต จัดตั้งโรงเรียนและการขยายต่อเติมอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	3.85	1.00	3.57	0.80	1.72
2	ส่งเสริมให้มีการประกวดการจัดอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	2.34	1.32	2.97	1.03	-3.60**
3	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียน ห้องกิจกรรมและห้องสมุดอย่างเพียงพอ	3.00	1.04	3.27	0.86	-1.56
4	แนะนำส่งเสริมให้โรงเรียนปลูกต้นไม้และ จัดบริเวณโรงเรียนให้สวยงามและร่มรื่น น่าอยู่	3.61	1.06	3.48	0.93	0.69
5	ส่งเสริมให้โรงเรียนตกแต่งห้องเรียนให้ เหมาะสม อันประกอบไปด้วยสัญลักษณ์ของ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	3.59	1.10	3.54	1.82	0.15

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
6	แนะนำการจัดสภาพห้องเรียนให้มีแสงสว่าง อย่างเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน	3.49	1.12	3.51	0.88	-0.11
7	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดห้องสุขาให้ใช้ส้วม กับจำนวนนักเรียน	3.56	1.08	3.44	0.88	0.67
8	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีสนามกีฬาทั้ง กลางแจ้งและในร่ม	3.17	0.93	3.35	0.86	-1.07
9	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดโรงอาหารที่สะอาด ถูกหลักอนามัยและเพียงพอกับจำนวน นักเรียน	3.49	1.14	3.43	0.92	0.01
10	ส่งเสริมให้ผู้บริหารได้ไปดูงานการจัด อาคารสถานที่ของโรงเรียนที่จัดอาคาร สถานที่ได้ดี	2.83	1.15	2.86	0.94	-0.15
	ค่าเฉลี่ย	3.29	1.14	3.34	0.95	-1.16

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในงานบริหารด้านอาคารสถานที่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการส่งเสริมให้มีการประกวดการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียน ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริม
การทำเนิงานของโรงเรียนเอกชน ในงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
เป็นรายข้อ

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
	<u>งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน</u>					
1	ส่งเสริมการจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการดำเนินงานของโรงเรียน	2.73	1.04	2.89	1.03	-0.81
2	แนะนำให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.15	1.06	3.36	0.99	-1.11
3	ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของคนทั่วไป	3.76	1.19	3.44	1.07	1.52
4	สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเรื่องความต้องการทางการศึกษา	2.63	1.01	2.85	0.96	-1.16
5	ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนด้านบริการความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพแก่ประชาชน	2.83	0.95	2.76	0.90	0.39

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์ อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
6	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.85	1.04	2.95	1.11	-0.48
7	พิจารณาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชนเพื่อปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียน	2.59	1.09	2.88	1.06	-1.38
8	ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับโรงเรียน	2.46	1.23	2.71	0.97	-1.26
9	ร่วมมือกับโรงเรียนในการช่วยเหลือสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน	3.10	1.01	3.10	0.96	0.00
10	สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น	3.51	0.91	3.24	1.15	1.29
11	จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพโดยตรงแก่ประชาชนในรูปกลุ่มสนใจ	2.88	0.98	2.72	0.99	0.84
12	ออกเยี่ยมเยียนประชาชนร่วมกับหน่วยงานอื่นเป็นประจำ เพื่อได้ข้อมูลการจัดการศึกษา	3.24	1.08	2.88	0.90	2.00*

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง				t
		ศึกษานิเทศก์อำเภอ		ผู้บริหาร		
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
13	มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและโรงเรียน	3.56	1.04	3.31	1.01	1.28
14	ส่งเสริมให้มีการเชิญวิทยากรบรรยายให้นักเรียนและประชาชนทั้งเป็นครั้งคราว	2.76	0.68	2.68	0.95	0.47
	ค่าเฉลี่ย	3.00	1.03	2.98	0.98	0.39

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการออกเยี่ยมเยียนประชาชนกับหน่วยงานอื่นเป็นประจำ เพื่อได้ข้อมูลการจัดการศึกษาส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้นักศึกษาธิการอำเภอ ผู้จัดการและครูใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบอย่างอิสระ

ตาราง 17 ค่าความถี่และร้อยละจากข้อเสนอของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่มีต่องานบริหารทั้ง 6 ด้าน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
<u>ศึกษาธิการอำเภอ</u>		
1. <u>งานบริหารด้านวิชาการ</u>		
1.1 ควรจัดปัจจัยการบริหารให้เพียงพอและปฏิบัติงานได้	10	24.39
1.2 ควรปรับปรุง ระเบียบ ทิศตาม ประเมินผลให้เป็น รูปธรรมและปฏิบัติได้	2	4.88
1.3 ควรให้การยอมรับศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับเรื่อง โรงเรียนเอกชน	2	4.88
2. <u>งานบริหารด้านบุคลากร</u>		
2.1 ควรส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ ให้มากขึ้น ได้แก่ การให้ความรู้ เพิ่มเงินเดือน และให้สวัสดิการ ที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ	9	21.95
2.2 ควรจัดสรรอัตรากำลังมาสนับสนุน	3	7.32

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
3. <u>งานบริหารด้านธุรการและการเงิน</u>		
3.1 ควรมีการปรับปรุงงานด้านธุรการและสวัสดิการ	8	19.51
3.2 ควรมีระบบการควบคุมงาน การให้บริการ	6	14.63
4. <u>งานบริหารด้านกิจการนักเรียน</u>		
4.1 ควรจัดมีปัจจัยการบริหารให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงานได้	1	2.44
5. <u>งานบริหารด้านอาคารสถานที่</u>		
5.1 ควรร่วมกับโรงเรียนแก้ปัญหาสุขภาพ	1	2.44
5.2 ควรเสนอให้หน่วยเพื่อช่วยเหลือเกี่ยวกับการสร้างอาคารเรียน	1	2.44
6. <u>งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน</u>		
6.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของ คณาธิการอำเภออยู่เสมอ	5	12.20
<u>ผู้จัดการและครูใหญ่</u>		
1. <u>งานบริหารด้านวิชาการ</u>		
1.1 ควรจัดให้มีแผนงาน พัฒนางานวิชาการ การตรวจ ติดตามและประเมินผล ด้านนิเทศการศึกษา	21	14.58

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1.2 ต้องการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการโดยการจัดประชุม อบรม สัมมนา	14	9.72
1.3 ต้องการจัดให้มีการอบรมการผลิตสื่อเกี่ยวกับการเรียน การสอน	7	5.56
2. <u>งานบริหารค่านุเคราะห์</u>		
2.1 ต้องการให้มีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนเอกชน	21	14.58
2.2 ควรมีระบบการบริหารบุคคลโรงเรียนเอกชนเป็น แนวเดียวกัน	6	4.17
2.3 ควรสร้างขวัญและกำลังใจ	5	3.47
2.4 ควรจัดปัจจัยการบริหารให้เพียงพอและปฏิบัติงานได้	2	1.39
2.5 ควรมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาหารือร่วมกัน	2	1.39
3. <u>งานบริหารด้านธุรการและการเงิน</u>		
3.1 ควรมีการปรับปรุงงานด้านบริการและสวัสดิการ	14	9.72
3.2 ควรจัดปัจจัยการบริหารให้เพียงพอและปฏิบัติงาน ได้	2	1.39
3.3 ควรมีระบบการควบคุมงานการให้บริการ	2	1.39
4. <u>งานบริหารด้านกิจการนักเรียน</u>		
4.1 ควรสนับสนุนส่งเสริมกิจการนักเรียนให้มากกว่านี้	9	6.25

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
4.2 ควรจัดให้มีปัจจัยการบริหารให้พอเพียงและปฏิบัติงาน ได้	4	2.78
4.3 ควรมีการตรวจเยี่ยมโรงเรียน	2	1.39
4.4 ควรจัดให้มีการแนะแนวอาชีพอย่างค่อเนื่อง	2	1.39
5. <u>งานบริหารค่านอาคารสถานที่</u>		
5.1 ควรร่วมมือกับโรงเรียนเอกชนแก้ปัญหาสุขภาพ	11	7.64
6. <u>งานบริหารค่านความสัมพันธ์กับชุมชน</u>		
6.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่งานของอำเภอ อยู่เสมอ	15	10.42
6.2 ควรจัดปัจจัยการบริหารให้เพียงพอและปฏิบัติงาน ได้	2	1.39

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 สรุปขั้นตอนและผลการวิเคราะห์ โดยย่อตามลำดับดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริม การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 ตามภาระงานบริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน

ผลการวิจัยนี้จะนำไปเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อปรับปรุงบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอให้เกิดความเหมาะสมต่อไป

สมมติฐานการค้นคว้า

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน

2. ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานโรงเรียนเอกชนตาม ภาระงานทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 41 คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 144 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 185 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง และมีความเชื่อมั่น 0.9780 แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทศึกษาธิการอำเภอ ตามภาระงานบริหารโรงเรียนเอกชน แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 81 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อ รายด้าน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ในงานทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

2. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าที

3. เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน เป็นรายด้าน โดยใช้ค่าที่

4. วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด โดยการหาความถี่และร้อยละจาก ข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย เรื่องบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริม การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความเห็นว่าตนเองปฏิบัติงานในการควบคุมและส่งเสริม การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในด้านธุรการและการเงินอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนงานด้านอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ งานบริหารด้านอาคารสถานที่ งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และงานบริหารด้านวิชาการ

2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้ งานบริหาร

ด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านอาคารสถานที่ งานบริหารด้านบุคลากร
งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และงานบริหาร
ด้านวิชาการ

3. ศักยภาพอำนาจเอาจริงเห็นว่าคุณเองน่าจะได้อำนาจบริหารที่มากขึ้นทุกด้าน
โดยเรียงลำดับดังนี้ งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านบุคลากร
งานบริหารด้านอาคารสถานที่ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับ
ชุมชน และงานบริหารด้านกิจการนักเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนคาดหวังให้ศักยภาพอำนาจเอาจริงทำงานทุกด้าน
อยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกันโดยเรียงลำดับดังนี้ งานบริหารด้านอาคารสถานที่
งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านวิชาการ
งานบริหารด้านกิจการนักเรียน และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

5. ทิศนะของศักยภาพอำนาจเอาจริงที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ
ศักยภาพอำนาจเอาจริงแตกต่างกันทุกด้าน และค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาท
ที่เป็นจริงทุกด้าน

6. ทิศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่
คาดหวังของศักยภาพอำนาจเอาจริงแตกต่างกันทุกด้านเช่นเดียวกัน และค่าคะแนนเฉลี่ย
บทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน

7. ทิศนะของศักยภาพอำนาจเอาจริงและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาท
ที่เป็นจริงของศักยภาพอำนาจเอาจริงโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
ทิศนะของศักยภาพอำนาจเอาจริงและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับงานบริหารด้านวิชาการ
แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสรุปแก่การอภิปรายดังนี้

1. ศึกษาศึกษาการอำเภอบริการที่พบปะในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนได้ในเขตพื้นที่กลาง ทั้งนี้เพราะตามประกาศกระทรวงศึกษาศึกษาธิการ ระบุอำนาจหน้าที่ให้ศึกษาศึกษาการอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาค ระดับอำเภอ แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (ประกาศกระทรวงศึกษาศึกษาธิการ ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2527) งานที่ได้รับมอบหมายจะครอบคลุมงานทั้ง 6 ด้าน แต่มีเพียง 2 ด้าน เท่านั้นที่มีระเบียบให้ศึกษาศึกษาการอำเภอปฏิบัติได้อย่างชัดเจน คือ งานบริหารด้านธุรการและการเงิน กับงานบริหารด้านอาคารสถานที่ ซึ่งผลการวิจัยก็ปรากฏว่างาน 2 ด้านนี้ ศึกษาศึกษาการอำเภอปฏิบัติได้มากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนอีก 4 ด้าน ได้แก่ งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และงานบริหารด้านวิชาการ มิได้มีระเบียบปฏิบัติกำหนดไว้ชัดเจน จำเป็นต้องอาศัยพิจารณาญาณ ความรู้และประสบการณ์ของศึกษาศึกษาการอำเภออยู่มาก ศึกษาศึกษาการอำเภอจะปฏิบัติงานเรื่องใดก็ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของศึกษาศึกษาการอำเภอเอง หรือขึ้นอยู่กับความจำเป็นของโรงเรียนเป็นสำคัญ ศึกษาศึกษาการอำเภอจะทราบความต้องการของโรงเรียนได้ก็ต่อเมื่อ ออกตรวจ เยี่ยมเยียน หรือสอบถาม หรือได้รับการร้องขอจากโรงเรียน และโรงเรียนแต่ละแห่งอาจมีความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษาศึกษาการอำเภอไม่เหมือนกัน เมื่อไม่ได้รับการร้องขอ หรือมองเห็นความจำเป็น ศึกษาศึกษาการอำเภอก็จะไม่เข้าไปก้าวก่ายการบริหารงานของโรงเรียน ฉะนั้นจึงทำให้ศึกษาศึกษาการอำเภอมีความรู้สึกว่าได้ปฏิบัติงานใน 4 ด้านดังกล่าวค่อนข้างน้อย ผลการปฏิบัติโดยรวมทุกด้าน จึงอยู่ในเขตพื้นที่กลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองพัน พลแสน (2526 : บทคัดย่อ) เรื่องพฤติกรรมการบริหารของศึกษาศึกษาการอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดอุบลราชธานี และการวิจัยของ รุ่งศักดิ์ ป้องงกลาง (2519 : 42) เรื่องการประเมินสมรรถภาพ

การบริหารของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 1 ในค้ำนบุคกลาง ค้ำนวิชาการ ค้ำนธุรการและการเงิน และค้ำนความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง จึงพอสรุป ได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนของ ศึกษาธิการอำเภอนั้นโดยปกติจะปฏิบัติได้ไม่มากนัก ซึ่งก็ดูจะสอดคล้องต้งกันกับผลการวิจัย ความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนโดยรวม แต่จะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง เมื่อ พิจารณาเป็นรายค้ำน โดยเฉพาะค้ำนธุรการและการเงินนั้น ศึกษาธิการอำเภอเห็นว่าตนเอง ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค้ำนข้างมาก ส่วนภารกิจค้ำนอื่น ๆ มีปริมาณการปฏิบัติตมบาทถึงกล่าวอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรียงลำดับไปหาน้อยค้ำนนี้ คือ งานบริหารค้ำนกิจการนักเรียน งานบริหารค้ำนความสัมพันธ์ กับชุมชนและงานบริหารค้ำนวิชาการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายค้ำนพบว่า งานบริหารค้ำนธุรการและการเงิน ศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก อาจจะเป็นเพราะว่าศึกษาธิการอำเภอมีหน้าที่ให้บริการค้ำนงานธุรการ และการเงินแก่โรงเรียนเอกชนโดยตรง ตามคู่มือปฏิบัติงาน สำนัคงานศึกษาธิการอำเภอ (สำนัคงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 299 - 316) งานธุรการและการเงิน เป็นงานที่มีระเบียบปฏิบัติวางไว้ชัดเจน สมบูรณ์ มากมัต (2524 : 38) กล่าวไว้ว่า งานธุรการและการเงินเป็นงานที่มีระเบียบปฏิบัติแน่ชัดกว่างานอื่น ๆ เวลาปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์ ศึกษาธิการอำเภอจึงเน้นไปทางค้ำนธุรการและการเงิน เพราะเป็น งานที่เห็นได้ชัด และทำความเข้าใจได้ง่าย เพราะมีระเบียบหรือกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ การหมุนเวียนของงานเป็นไปตามระบบครบวงจร

สำนัคงานศึกษาธิการอำเภอเป็นหน่วย งานกลาง ระหว่างโรงเรียนกับจังหวัด งานธุรการและการเงินที่ส่งออกจากโรงเรียน จะต้องผ่านอำเภอก่อนไปถึงจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอจะปฏิบัติงานธุรการและการเงินอย่างละเอียดถี่ถ้วนที่สุด เพราะ ศึกษาธิการอำเภอถือว่างานธุรการและการเงินเป็นหัวใจของสำนัคงาน จะต้องค้ำเนินการ ให้รวดเร็ว เรียบร้อยและถูกต้องเสมอ ถ้าหากไม่ปฏิบัติหรือค้ำเว้นการปฏิบัติ หรือปฏิบัติ

ลาซา อาจจะเกิดความเสียหายแก่ทางการและโรงเรียน งานธุรการส่วนใหญ่เป็นงาน
 ที่เกี่ยวกับเอกสารหนังสือ มีระเบียบปฏิบัติที่รัดกุม มีระเบียบควบคุมเอกสาร มีต้นฉบับ
 หรือสำเนาให้ตรวจสอบได้ทุกเวลา มีระยะเวลาการปฏิบัติ เช่น งานปกติจะต้องปฏิบัติ
 ให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันเป็นอย่างช้า งานที่มีกำหนดเวลาก็ต้องปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายใน
 เวลา งานด่วน ด่วนมาก ด่วนที่สุด จะต้องรีบปฏิบัติให้เสร็จสิ้นโดยเร็วตามระเบียบ
 งานการเงินของโรงเรียนเอกชน ที่ศึกษาธิการอำเภอเข้าไปควบคุมดูแลได้แก่ เงิน
 อุดหนุนโรงเรียนเอกชน เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสายสามัญส่วนใหญ่ต้องพึ่งเงินอุดหนุน
 จากรัฐบาลอยู่ ศึกษาธิการอำเภอจึงต้องเข้าไปตรวจสอบการเบิกเงินอุดหนุนของโรงเรียน
 อย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกชั้นตอน เพราะปัจจุบันนี้การให้เงินอุดหนุนโรงเรียนเอกชนคิดให้
 เป็นรายหัว ศึกษาธิการอำเภอจึงต้องเข้าไปตรวจสอบยอดนักเรียนจริงในทะเบียนนักเรียน
 และบัญชีเรียกชื่อนักเรียนของโรงเรียนให้ตรงกับจำนวนที่ขอเบิก ถ้าผลการตรวจสอบ
 ปรากฏว่าไม่ถูกต้องหรือเบิกเกินจะต้องหักทวงและเรียกเงินคืน ศึกษาธิการอำเภอในฐานะ
 รั้งงานเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิและมีหน้าที่เข้าไปตรวจสอบดูแล งานการเงินของโรงเรียนได้
 เหมือนกัน นอกจากนี้แล้วยังมีเรื่องสวัสดิการครูโรงเรียนเอกชนอีกหลายอย่าง เช่น
 เงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล เงินช่วยการศึกษาบุตร เงินช่วยเหลือบุตร และเงินทุน
 เลี้ยงชีพ เป็นต้น ศึกษาธิการอำเภอจะต้องตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินต่าง ๆ เหล่านี้
 ให้เป็นไปตามระเบียบ ดังนั้นศึกษาธิการอำเภอ จึงต้องเอาใจใส่งานธุรการและการเงิน
 เป็นพิเศษมากกว่าด้านอื่น ๆ ถ้าเกิดความบกพร่องในด้านเหล่านี้แล้วจะทำให้เสียประวัติ
 ในการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้ ศึกษาธิการอำเภอ จึงปฏิบัติงานด้านธุรการและการเงิน
 อยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนงานบริหารค่านวิชาการศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติกันน้อยกว่าทุกด้าน ที่เป็น
 เช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่างานบริหารค่านวิชาการศึกษาธิการนั้น เป็นงานที่ผู้บริหารสามารถดำเนินการ
 ได้ อาจจะไม่ต้องพึ่งพาอาศัยศึกษาธิการอำเภอเลย งานบริหารค่านวิชาการศึกษาธิการ เป็นงานที่

โรงเรียนมีความพร้อมและดำเนินการได้เองอยู่แล้ว โรงเรียนเอกชนมีงบประมาณ มีบุคลากร มีวัสดุอุปกรณ์เป็นของตัวเอง ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ ก็จะบริหารงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่โรงเรียนหลายแห่งได้ประสบผลสำเร็จมาแล้ว งานบางอย่างเพียงแต่ศึกษารากหลัสูตรและคู่มือครู โรงเรียนก็สามารถดำเนินการเองได้โดยไม่ต้องลำบาก จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมีอิสระในการดำเนินการเองได้ตั้งแต่รับและคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน การรับครู การบรรจุครู การจัดครูเข้าสอน การติดตามการสอนของครู การวัดและประเมินผลปลายปีของนักเรียนระดับต่าง ๆ ยกเว้นการวัดผลปลายปีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น ศึกษานิการอำเภอจะต้องเข้าไปดูแลตามระเบียบการวัดผล

ด้วยเหตุที่โรงเรียนสามารถดำเนินการด้านบริหารวิชาการได้เองอย่างอิสระ และคล่องตัว จึงทำให้ศึกษานิการอำเภอปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในบทบาทจริงน้อยกว่าด้านอื่น ๆ และอีกประการหนึ่ง โรงเรียนเอกชนเป็นกิจการส่วนบุคคล มิได้เป็นของรัฐบาล ศึกษานิการอำเภอจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวมากไม่ได้ ถ้าไม่มีระเบียบกฎหมายกำหนดไว้

2. ความคาดหวังในบทบาทของศึกษานิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนั้นอยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน ซึ่งแสดงว่าในภารกิจเหล่านี้ ทั้งศึกษานิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเห็นว่าน่าจะปฏิบัติได้มากขึ้น เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาคให้ดีขึ้น ลำดับความต้องการหรือความคาดหวังในบทบาทแต่ละด้านจะแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ ศึกษานิการอำเภอต้องการปฏิบัติงาน เรียงลำดับดังนี้ งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านอาคารสถานที่ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและงานบริหารด้านกิจการนักเรียน แต่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่าศึกษานิการอำเภอน่าจะปฏิบัติหน้าที่ได้มากขึ้นโดยเรียงลำดับดังนี้ งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านอาคารสถานที่ งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านกิจการนักเรียน และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

จะเห็นว่าลำดับความต้องการทางงานบริหารด้านบุคลากรและวิชาการมากขึ้นกว่าการปฏิบัติ
 ความปกติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากว่า งานบริหารด้านบุคลากรในปัจจุบัน มีความ
 มุ่งยากซับซ้อน และมีความสัมพันธ์กับงานวิชาการโดยตรง ปัญหาการบริหารด้านบุคลากร
 คือปัญหาขาดแคลนครูที่มีวุฒิสองและมีความชำนาญเฉพาะสาขา ทั้งนี้เพราะโอกาส และ
 ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนไม่เท่าเทียมครูโรงเรียนรัฐบาล
 ขาดต่ำกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้เป็นผลมาจากรายได้ต่ำ สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับ
 ไม่มั่นคงและเท่าเทียมรัฐบาล (บุญรอด บุญศรีสัมฤทธิ์. 2526 : 35-39) กอปรกับ
 บุคลิกภาพของครูที่สอนไม่เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของนักเรียน วิธีสอนไม่เมื่อนำเข้าใจยาก
 การพูดการอธิบายของครูไม่ชวนฟัง ครูเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม
 ครูชอบแบ่งกลุ่มโดยไม่จำเป็น ครูบางคนทำตนเหนือคนอื่น ครูบางคนชอบรังแกชิง เกิน
 (กิตติพร ปัญญาวิญญูณล. 2516 : 65) เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้น บางครั้ง
 โรงเรียนจึงต้องการความช่วยเหลือ ต้องการที่ปรึกษาหารือ ต้องการให้ส่งเสริมสนับสนุน
 จึงคาดหวังว่าศึกษานิเทศก์อำเภอจะเป็นผู้ช่วยเหลือและแก้ปัญหาได้

งานบริหารด้านวิชาการ โรงเรียนเอกชนมักประสบปัญหาอยู่เป็นประจำ สืบเนื่อง
 มาจากความล้มเหลวด้านบุคลากรเป็นส่วนใหญ่ ครูซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญของโรงเรียนไม่ม
 ความรู้ความชำนาญ ขาดขวัญกำลังใจ ขาดความมั่นคง มีอัตราการเข้าออกอยู่ตลอดเวลา
 บ่อยไม่สามารถทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างเต็มที่ จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทาง
 การเรียนต่ำ ไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความนิยมของผู้ปกครอง ความ
 มั่นคงทางการเงินและชื่อเสียงของโรงเรียน โรงเรียนเอกชนจึงประสงค์ให้ศึกษานิเทศก์อำเภอ
 ซึ่งดูแลงานวิชาการในโรงเรียนรัฐบาลอยู่แล้ว ทั้งในระดับอุปถัมภ์และระดับมัธยมศึกษา เข้ามา
 ช่วยสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อาจจะโดยการช่วยประสานความร่วมมือกับ
 ศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์ เขตมาช่วยกำ เนิดการ เกี่ยวกับงานวิชาการเพิ่มขึ้น

ส่วนด้านกิจกรรมการศึกษาและด้านความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น โรงเรียนได้จัด
 ลำดับความสำคัญเป็นอันดับรองลงมา อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังนั้น อยู่ในระดับสูงทั้งสิ้น
 แสดงว่าโรงเรียนเอกชนมีความต้องการให้ศึกษานิเทศก์อำเภอและทีมงานได้เข้าไปให้การนิเทศ

ช่วยเหลือ ส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ แม้แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอ
ก็มีความเห็นเช่นนั้น แต่การปฏิบัติจริงจะทำได้น้อยกว่าความคาดหวังมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทาง
สถิติทุกด้าน ก็คงเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์อำเภอยังไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน
การเข้าไปเกี่ยวข้องกับอย่างลึกซึ้งในรายละเอียดปลีกย่อยมาก ๆ อาจจะทำให้โรงเรียนเอกชน
มีความรู้สึกหวาดระแวงหรืออึดอัดได้ นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์อำเภอยังมีภารกิจด้านอื่น ๆ อีกมาก
เช่น งานของกรมช่าง ๆ ในกระทรวงศึกษานิเทศก์อีก 14 กรม จึงทำให้การสนับสนุนและ
ส่งเสริมโรงเรียนเอกชน ยังไม่อยู่ในระดับที่โรงเรียนต้องการ

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน พบว่าไม่แตกต่างกัน อาจ
จะเป็นเพราะว่าทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเข้าใจบทบาท
ของศึกษานิเทศก์อำเภอตรงกันคืออยู่แล้ว ว่างานบ้านไหน เป็นงานที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ
งานบ้านไหน เป็นงานส่งเสริมสนับสนุน งานที่ปฏิบัติตามระเบียบจะมีคู่มือหรือระเบียบให้
ปฏิบัติตาม ส่วนงานส่งเสริมและสนับสนุน ศึกษานิเทศก์อำเภอจะแสดงบทบาทตามที่ตนเองมีความ
พร้อม หรือแสดงบทบาทก็ต่อเมื่อโรงเรียนร้องขอให้ช่วยเหลือ ดังนั้นศึกษานิเทศก์อำเภอและ
ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ถ้าพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่างานบริหารด้านวิชาการ เพียงด้านเดียวที่
ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นแตกต่างกัน ที่เห็นเช่นนี้อาจจะ
เป็นเพราะว่า ประเด็นที่หนึ่งคือ เรื่องการสนับสนุนให้ครูจัดทำโครงการสอนให้สอดคล้อง
กับหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่อยู่ใน
ในระดับที่มากกว่าความเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ทั้งนี้อาจจะเห็นเพราะว่าการสนับสนุน
ให้ครูปรับปรุงโครงการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นว่าจะเป็น
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าสายวิชา เพราะเป็นงานที่ต้อง
ตรวจสอบดูแลอย่างใกล้ชิด และให้การนิเทศภายใน ประเด็นที่สองคือ เรื่องการวิเคราะห์และ
การเขียนเป็นรายวิชาของแต่ละระดับชั้น ในโรงเรียนต่าง ๆ ของอำเภอศึกษานิเทศก์อำเภอ

เห็นว่าตนเองได้แสดงบทบาทนี้มากกว่าความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน การศึกษาค้นคว้า เป็นหน้าที่สำคัญ ของศึกษานิเทศก์อำเภอในการวิเคราะห์มาตรฐานทางวิชาการ ในรายหมวลวิชา เพื่อให้โรงเรียนเอกชน ได้มองเห็นมาตรฐานการจัดการ เรียนการสอนของตนเองซึ่งผู้บริหารโรงเรียนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย จึงมองไม่เห็นบทบาทที่ชัดเจนนัก

จากความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญสองประเด็นนี้ จึงทำให้บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ทางด้านวิชาการแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการส่งเสริมการทำงาน ของโรงเรียน เอกชนดังต่อไปนี้

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะได้ปรับปรุงการปฏิบัติงานในการศึกษาค้นคว้าให้มากขึ้น ผลการวิจัยได้ชี้ชัดให้เห็นว่า งานแต่ละด้านควรให้ความสนใจเพิ่มขึ้นดังนี้
  - 1.1 ศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะได้ปรับปรุงบทบาทงานบริหารด้านวิชาการเพิ่มขึ้น งานที่ควรปรับปรุงได้แก่ การแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวในวงการศึกษานี้ให้โรงเรียนทราบ การควบคุมและติดตามการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษานิเทศก์ ส่งเสริมการจัดทำแผนในการดำเนินงานทางด้านวิชาการ เพื่อให้งานเป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้ว่าบทบาทด้านวิชาการของอำเภอสนับสนุนให้ครูจัดทำและปรับปรุงโครงการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และทำการรวบรวมและวิเคราะห์เกี่ยวกับอัตรา เพิ่ม - ลด ของจำนวนนักเรียน ตลอดจนรวบรวมสถิติทางการศึกษาเป็นต้น
  - 1.2 ศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะได้ปรับปรุงบทบาทงานบริหารด้านวิชาการเพิ่มขึ้น งานที่ควรปรับปรุงได้แก่ มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและครูทุกคน รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและผู้อื่น รักษาผลประโยชน์ของครูในเรื่องต่าง ๆ ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูได้เพิ่มพูนความรู้และเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น และส่งเสริมให้ผู้บริหารและครู

มีความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ ที่จะทำให้โรงเรียน
เจริญก้าวหน้า เป็นต้น

1.3 ศึกษาธิการอำเภอควรจะได้ปรับปรุงบทบาทงานบริหารด้านธุรการ
และการเงินเพิ่มขึ้น งานที่ควรปรับปรุงได้แก่ ควบคุมงานธุรการของโรงเรียน ให้เป็น
ไปตามระเบียบของทางราชการกำหนด อำนวยความสะดวกแก่ครูและผู้บริหารที่มาติดต่อ
ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการรับส่งหนังสือราชการ ระหว่างอำเภอกับโรงเรียนให้ถึงผู้รับโดย
รวดเร็ว ดูแลให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินทุนเลี้ยงชีพของครู และปรับระบบการ
ทำงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้สามารถบริการแก่ผู้บริหาร
และครูที่ไปติดต่ออย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

1.4 ศึกษาธิการอำเภอควรจะได้ปรับปรุงบทบาทงานบริหารด้าน
กิจการนักเรียนเพิ่มขึ้น งานที่ควรปรับปรุงได้แก่ จัดการแข่งขันกีฬานักเรียนของอำเภอ
ส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวภาษาศก เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์
ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรม อันเป็นการส่งเสริมค่านิยมธรรมไทย ส่งเสริมให้
โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน และส่งเสริมให้
โรงเรียนจัดบริการด้านสุขภาพแก่นักเรียน เป็นต้น

1.5 ศึกษาธิการอำเภอควรจะได้ปรับปรุงบทบาทงานบริหารด้าน
อาคารสถานที่เพิ่มขึ้น งานที่ควรปรับปรุงได้แก่ แนะนำส่งเสริมให้โรงเรียนปลูกต้นไม้
และจัดบริเวณโรงเรียนให้สวยงามและร่มรื่นน่าอยู่ ส่งเสริมให้โรงเรียนตกแต่งห้องเรียน
ให้เหมาะสม อันประกอบไปด้วย สัญลักษณ์ของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
ให้ความสะดวกในการพิจารณาการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียน และขยายต่อเติมอาคารสถานที่
ของโรงเรียน และส่งเสริมให้โรงเรียนจัดห้องสุขาให้ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน เป็นต้น

1.6 ศึกษาธิการอำเภอควรจะได้ปรับปรุงบทบาทงานบริหารด้านความสัมพันธ์
กับชุมชนเพิ่มขึ้น งานที่ควรปรับปรุงได้แก่ ปฏิบัติงานให้เป็นแบบอย่างที่ดีของชนทั่วไป สืบเสาะ
ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และให้ความ
สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและโรงเรียน เป็นต้น

2. ในงานทุกด้านที่กล่าวมาข้างต้น ศึกษาธิการอำเภอควรให้ความสนับสนุน ส่งเสริมงานวิชาการให้มากขึ้น โดยช่วยประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้เข้ามาช่วยเหลือทางวิชาการในโอกาสอันควร หรือเข้ามาจัดการอบรมสัมมนาทางวิชาการ ให้ครูโรงเรียนเอกชน ได้เร่งรัดพัฒนากระบวนการเรียน การสอนให้มากขึ้น ในขณะที่เกี่ยวกับก็ควรช่วยเหลือและพัฒนาระบบบริหารให้สามารถช่วย ตนเองได้ยิ่งขึ้น

ศึกษาธิการอำเภอควรจะไปประสานงานกับโรงเรียนที่เด่นของอำเภอและ จังหวัด ให้คณะผู้บริหารและครูได้เข้า เข้ามุมเยียนดูงานโรงเรียนเหล่านี้ได้มากขึ้น เพื่อเป็นการ เร่งแรงบันดาลใจและ เสริมประสพการณ์ของครูและผู้บริหารให้มากยิ่งขึ้น

3. ศึกษาธิการอำเภอ ควรจัดระบบการทำงานเสียใหม่ ควรมีการมอบหมาย และแบ่งปันภารกิจหน้าที่ให้แก่วางานอย่างเหมาะสม เพื่อจะได้มี เวลาช่วยงานกับโรงเรียน เอกชนให้มากขึ้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถช่วยรับภาระการจัดการศึกษาของรัฐ ได้โดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ศึกษาธิการอำเภอจะต้องแสวงหาช่องทางประสานงานระหว่างโรงเรียน เอกชนให้มากขึ้นโดยให้โรงเรียนเอกชนได้เข้ามาขอความช่วยเหลือ ใ้คงายและรวดเร็วขึ้น

5. ศึกษาธิการอำเภอต้องแสวงหาความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ ให้มาช่วยเหลือในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน และต้อง สัมภาษณ์ให้มีกิจกรรมเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาวิจัยปัญหาในการบริหารวิชาการ บุคลากร และกิจกรรมที่โรงเรียน ว่าโรงเรียนมีปัญหาคืออะไรและต้องการให้ความช่วยเหลือด้านใด

2. ควรศึกษาความต้องการของโรงเรียนเอกชนกลุ่มต่าง ๆ เช่นกลุ่มโรงเรียน
ในเครือคาทอลิก กลุ่มโรงเรียนเอกชนของวัดในพระพุทธศาสนา และกลุ่มโรงเรียนเอกชน
เปิดสอนภาษาจีน เพื่อจะได้ออกข้อมูลมาเป็นพื้นฐานในการวางแผนส่งเสริมและนิเทศ
ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาปัญหาของศึกษาธิการอำเภอ ในภารกิจด้านส่งเสริมสนับสนุน
โรงเรียนเอกชนว่ามีอะไรบ้าง เพื่อเสนอแนะเจ้าสังกัดในการจัดทำแผน งบประมาณ
และอัตรากำลังได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

บรรณากรรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อักสำเนา.
- กิตติพร ปัญญาภิญโญผล. สุขภาพจิตของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อักสำเนา.
- กิติมา ปรีดีคิดถ. เอกสารประกอบการสอนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
_____. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, 2532.
- กองพันธ์ พลแสน. พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน; สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. สิบสี่ปี สธ.
1 ตุลาคม 2528. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2529.
_____. คู่มือบริหารโรงเรียนเอกชน : การบริหารการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.
_____. คู่มือบริหารโรงเรียนเอกชน : การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.
_____. คู่มือบริหารโรงเรียนเอกชน : การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.
_____. คู่มือการบริหารโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ. กรุงเทพฯ : อักสำเนา, 2532.

จำรัส เกิดควน. ความต้องการนิเทศทางด้านวิชาการของครูโรงเรียนเอกชน ใน กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักส์เนา.

เชื้อ สาริมาณ และสุรินทร์ สรสิริ. หลักการศึกษ. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำ คุรุสภา, 2513.

บุญรอด บุญศรีสมฤทธิ. การศึกษาเอกชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พัฒนาศึกษา, 2526.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน กองตรวจและรายงาน. เอกสารทางวิชาการ ประกอบการประชุมศึกษาศึกษาธิการอำเภอหัวราษอาณาจักร ประจำปิงประมาณ 2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2529.

_____ . คู่มือปฏิบัติงาน สำนักงานศึกษาศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาศึกษาธิการอำเภอ. 2531.

_____ . คู่มือการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โครงสร้างใหม่ของศึกษาศึกษาธิการอำเภอ. ม.ป.ป.

_____ . คู่มือศึกษาศึกษาธิการอำเภอ 23. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2523.

ประทีป เอี่ยมศิริ. สถานภาพทางการเงินของโรงเรียนราษฎร์สายสามัคคี ศึกษาใน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2521. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523. อักส์เนา.

ปริญญา อังศ์สิงห์. เอกสารประกอบการสอน การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2521.

ชำระ บัวศรี. หลักการศึกษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพรวพิทยา, 2507.

นิจ เมืองทอง. ความหวังเกี่ยวกับคานบริหารของครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์. วิทยานพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อักส์เนา.

พา ไชยเกษตร. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์กับครูโรงเรียนราษฎร์. วิทยานพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อักส์เนา.

- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2529.
- พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นิติเวช, 2525.
- ไพฑูริย์ วิสัยจร. ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อักสำเนา.
- โกศา โคมุทผล. ทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามที่ปฏิบัติจริง และตามทั่วยุบริหารและครูโรงเรียนราษฎร์ต้องการ. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2523. อักสำเนา.
- ภิญโญ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2516.
- _____ . การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศส.การพิมพ์, 2523.
- รุ่ง แก้วแดง. วารสารกองทุนส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 4(1) : 40 ; กรกฎาคม 2531.
- รุ่งศักดิ์ ป้องทองลาภ. การประเมินสมรรถภาพการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 11. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อักสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : 2528.
- วิจิตร วรุตบางกูร. การบริหารโรงเรียนและกรณีพิเศษการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- สมบุญ มากบุญ. บทบาทศึกษานิเทศก์อำเภอในทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา 7. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อักสำเนา.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2516.

- สุเทพ เมฆ. ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12.
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2531. อักซ่าเนา.
- สุมิตร คุณานุกร. เกณฑ์การประเมินโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 วัฒนาพานิช, 2519.
- สวัสดิ์ ประทุมราช. สถิติมูลฐาน. ฉบับแปล. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2526.
- อารมณ จินดาพันธ์. อาคารสถานที่และการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนราษฎร์ระดับ
ประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อักซ่าเนา.
- อรุญญา รุกขมธุร์. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักร
แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักซ่าเนา.
- เอกวิทย์ ๗ ฉลาง. "การบริหารวิชาการ," รายงานการประชุมตรวจการศึกษา
และศึกษาธิการจังหวัด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- Best, John W. Research in Education. 4 th. ed., : Englewood Cliff
 New Jersey N.J. Prentice - Hall, 1981.
- Collins, William Eugene, Jr. "Components of Administration Competency
 as Determined by Tennessee Superintendents," Dissertation
Abstracts. 30(11) : 6963 - A : 1975.
- Griffiths, Daniel E. "An Evaluation of the Leadership of the School
 Superintendents," Dissertation Abstracts. 29(2) : 135 - 699,
 1968.
- Krejcie, Roberts V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample
 Size for Research Activities," Education and Psychological
Measurement. 3 : 608 ; Autumn, 1970.
- Nicolai, Daxte, "The Administrative Behavior of the Superintendent
 of School as Perceived by High School Principals,"
Dissertation Abstracts International : A Humanities Social
Sciences. 35(7) : 3214 - A ; January, 1973.

ពាក្យបញ្ជាក់

ที่ ศษ 020405/1099

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 5
ถนนสุริยวงศ์ จังหวัดราชบุรี 70000

4 กันยายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถามวิจัย

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด

ด้วย นายโกวิท กัญญาภูษิต ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอบ้านโป่ง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์ขอความร่วมมือในการกรอกข้อมูล เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่องบทบาทของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 โดยขอความอนุเคราะห์จากศึกษาธิการอำเภอ ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนเอกชน กรอกแบบสอบถามสำหรับเป็นข้อมูล ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

สำนักงานศึกษาธิการเขตพิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นประโยชน์ ต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาค สมควรให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดกรุณาให้ความร่วมมือกรอกแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ เสร็จแล้ว กรุณาส่งคืนไปยัง นายโกวิท กัญญาภูษิต สำนักงานศึกษาธิการอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ ร.ต. สวัสดิ์ ดวงจันทร์

(สวัสดิ์ ดวงจันทร์)

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 5

โทร. 337343

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง
ตำแหน่งมีจจุบันของท่าน

ศึกษาธิการอำเภอ

ผู้จัดการ

ครูใหญ่

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทศึกษาธิการอำเภอ ตามภาระงานบริหารโรงเรียน
เอกชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของ
ศึกษาธิการอำเภอ โดยพิจารณาจากบทบาทที่เป็นจริง คือบทบาทที่ศึกษาธิการอำเภอได้
ปฏิบัติจริง ตามระเบียบกฎหมาย และคำสั่ง ส่วนบทบาทที่คาดหวัง คือบทบาทที่คิดว่า
ศึกษาธิการอำเภอควรจะทำ โดยให้ค่า

5 คือ ปฏิบัติมากที่สุด

4 คือ ปฏิบัติมาก

3 คือ ปฏิบัติปานกลาง

2 คือ ปฏิบัติน้อย

1 คือ ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตามแบบสอบถามต่อไปนี้

ลำดับที่	บทบาทศึกษานิเทศก์อำเภอ	บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.	ออกเยี่ยมเยียนประชาชนร่วมกับหน่วยงานอื่นเป็นประจำ เพื่อได้ข้อมูลการจัดการศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
14.	ส่งเสริมให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้นักเรียนและประชาชนฟังเป็นครั้งคราว	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

โปรดระบุปัญหาต่าง ๆ และข้อเสนอแนะในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามภาระงานบริหารโรงเรียนเอกชน

1. งานบริหารด้านวิชาการ

ปัญหา.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

2. งานบริหารคานบุคคลกร

ปัญหา.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

3. งานบริหารคานศูกรการและการเงิน

ปัญหา.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

4. งานบริหารคานกิจการนักเรียน

ปัญหา.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

5. งานบริหารด้านอาคารสถานที่

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

6. งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน
ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5

บทคัดย่อ
ของ
โกวิท กัญยาวุฒิกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กันยายน 2533

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของ โรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 ตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหาร ด้านบุคลากร งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารด้านอาคารสถานที่ และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามภาระงานบริหารทั้ง 6 ด้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 185 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ 41 คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราจำแนกอันดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ จำนวน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ค่าที (t - test)

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานธุรการและการเงินอยู่ในเกณฑ์มาก ด้านอื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในบทบาทที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความเห็นว่าตนเองน่าจะได้ปฏิบัติงานทุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคาดหวังว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอควรปฏิบัติงานทุกด้านอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

2. บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอแสดงบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้านเช่นเดียวกัน

3. ทักษะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ROLES OF DISTRICT SUPERINTENDENTS IN CONTROLLING AND SUPPORTING
PRIVATE SCHOOLS AS PERCEIVED BY DISTRICT SUPERINTENDENTS AND
PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATORS IN EDUCATIONAL REGION V

AN ABSTRACT

BY

KOWIT KANYAWUDHIKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

September 1990

The purposes of this research were 1.) to study and compare the actual roles with the expected roles of the district superintendents in controlling and supporting private schools as perceived by district superintendents and private school administrators in Educational Region V in six aspects : academic affairs, ^{person} personnels, ^{person} auxiliaries, ^{person} services and budgeting, ^{person} student personnels, school plants and physical facilities and school and community relations. 2.) to compare the perception of the district superintendents with the private school administrators toward the actual roles of the district superintendents in six aspects.

The sample used in this study consisted of 41 district superintendents and 144 private school administrators. The data were collected by using the rating scaled questionnaires. Frequency, arithmetic mean, standard deviation and t - test were used to analyze the data.

The important findings of this study were summarized as follow :

1. The district superintendents perform their duties in actual roles at the moderate level. When analyzed individually, the result comes out that the district superintendents do the auxiliary services and budgeting at high level, but in other aspects they do at the moderate level while the private school administrators' perception toward district superintendents' actual roles is at the moderate level.

Toward the district superintendents' expected roles, the district superintendents' perception and the private school administrators' perception are at the high level.

2. As the district superintendents' perception, the actual roles and the expected roles of the district superintendents are significantly different at 0.05 level, and for the private school administrators' perception, they are also different.

3. The perception of the district superintendents and the private school administrators about the actual roles in controlling and supporting private school is not different. When analyzed individually, the result comes out that it is different only in the academic affairs, but in other aspects there is no difference.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายโกวิทย์ กันยาวุฒิกุล
เกิดวันที่ 15 กันยายน 2484
ภูมิลำเนา 126 หมู่ 11 ถนนทรงพล ตำบลปากแรด อำเภอบ้านโป่ง
จังหวัดราชบุรี
สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
การศึกษา พ.ศ. 2517 การศึกษามัธยมศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
พ.ศ. 2533 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ประวัติรับราชการ

พ.ศ. 2507 ครูจันทวา โรงเรียนเทศบาลเมืองชัยภูมิ
พ.ศ. 2513 ครูตรี โรงเรียนเทศบาลกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2522 ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2525 ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี